

Varför slutar tjejer med fotboll?

- En intervjustudie utifrån tränares perspektiv på avhopp bland fotbollstjejer i de övre tonåren

Alexander Ababai & Eminn Ghozzi

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN

Självständigt arbete Grundnivå nivå 101:2021

Ämneslärarprogrammet

Handledare: Bengt Larsson

Examinator: Ulrika Tranaeus

Sammanfattning

Syfte

Syftet med arbetet är att, utifrån ett tränarperspektiv, undersöka varför tjejer i de övre tonåren väljer att sluta med fotboll som föreningsidrott. Ytterligare ett syfte är att undersöka tränares syn på avhopp bland tjejer i de övre tonåren och hur man kan arbeta för att behålla tjejerna ännu längre inom fotbollsföreningarna.

1. Varför slutar tjejer i de övre tonåren med fotboll som föreningsidrott?
2. Hur kan tränare fortsatt motivera tjejer i de övre tonåren till vidare spelande?

Metod

Metoden som använts är kvalitativ och det har genomförts 5 intervjuer av semistrukturerad karaktär. Undersökningsspersonerna har tagits fram genom kontakt med 5 olika klubbar i Stockholmsområdet. Sedan analyserades intervjuerna utifrån narrativ och induktiv analysmetod. Intervjuerna analyserades utifrån två olika teoretiska utgångspunkter, Antonovskys (1991) teori om känsla av sammanhang och Lars – Magnus Engströms (2014) teori om prestationspraktiken.

Resultat

Resultatet som presenteras i den första frågeställningen är att tjejer i de övre tonåren slutar med fotboll som föreningsidrott av flera olika skäl. Exempelvis brist på tillhörighet, glädje, motivation och prestationsångest. Samtliga undersökningsspersoner var överens om att tjejer i de övre tonåren som utövar fotboll är i ständigt behov av att känna sig och bli motiverade. I den andra frågeställningen pratade undersökningsspersonerna om att ständigt jobba med kort- och långsiktiga mål med sin grupp, nivåanpassa träning och match – mäta sig med jämbördiga. Slutligen pratade samtliga om att relationer är viktigt, att ha bra relationer med sina spelare leder i de flesta fall, enligt intervjupersonernas upplevelse, till att tjejer i de övre tonåren fortsätter spela.

Slutsats

Studiens slutsats är att tränare på olika sätt behöver arbeta med motivationen hos tjejer i de övre tonåren och att detta behöver göras genom relationellt arbete. För att behålla tjejer i de övre tonåren inom fotbollen ställs det krav på att tränare är medvetna om hur hög andel som hoppar av i de övre tonåren samt vilka faktorer som leder till avhopp. Vidare behöver arbetet vara främjande och pågå ständigt för att förhindra att motivationen hos tjejer i de övre tonåren sjunker.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Bakgrund.....	2
2.1 Problemområde	2
2.2 Tidigare forskning.....	5
2.3 Teoretiska utgångspunkter	11
3. Syfte	13
3.1 Frågeställningar	13
4. Metod	13
4.1 Ansats	13
4.2 Metodval.....	14
4.3 Urval.....	14
4.4 Genomförande	15
4.5 Databearbetning	16
4.6 Tillförlitlighetsfrågor.....	17
4.7 Etiska aspekter.....	18
5. Resultat.....	20
5.1 Skäl till att tjejer i de övre tonåren slutar med fotboll.....	21
5.2 Hur tränare kan motivera tjejer i de övre tonåren till vidare spelande.....	27
6. Diskussion	33
6.4 Metoddiskussion.....	37
Käll- och litteraturförteckning.....	40

Bilaga 1 Käll- och litteratursök

Bilaga 2 Intervjuguide

1. Inledning

Vi som skriver denna studie är båda involverad i fotbollen idag, en jobbar som tränare på deltid och den andre spelar fotboll i division 1. Under senare tid har vi fått ett intresse för ungdomsfotbollen och vi skulle vilja bidra med hur den kan förbättras. Anledningen till att vi har valt att fokusera på tjejfotboll är att vi som skriver denna studie är insatta i killfotbollen i dessa åldrar och vill öka våra kunskaper kring problematiken inom tjejfotbollen. De förkunskaper vi har inom området sen tidigare är att tjejfotbollen har utvecklingspotential i dom övre tonåren, då vi förstått att runt om i hela Sverige är avhopp av tjejer i de övre tonåren stort. Detta är något vi aktivt behöver jobba med för att ändra på. Runtomkring i Stockholmsområdet har det blivit känt att föreningar har ambitioner att utveckla verksamheten på tjejsidan för att bedriva en så bra verksamhet som möjligt. Men vad innebär detta i praktiken? Hur gör de föreningar som behåller dessa tjejer aktiva längre inom fotbollen? Vad kan andra föreningar ta för lärdom av dessa?

Frågorna är många, förhoppningsvis kommer denna studie vara till hjälp för att besvara några av dessa frågor. Tanken är att studien kan vara till nytta för föreningar framöver, vi vill att en förening ska kunna läsa vår studie och bli inspirerad, motiverad och engagerad.

2017 intervjuades Daniel Lindahl av svenska fotbollsförbundet, rubriken lyder "Avhoppet botten nästan alltid i en ledarfråga". Daniel Lindahl var tränare när intervjun genomfördes men har idag tagit rollen som utbildningsansvarig i Örebro läns fotbollsförbund. Lindahl (2017) har enligt artikeln lyckats med att få spelare som slutat att återvända till fotbollen. Artikeln berör tjejfotboll och damfotboll. Lindahl (2017) fick tjejer att återvända till fotbollen genom att förändra träningsupplägget, träning skulle ske mer på egna villkor vilket innebär att träningar erbjuds men spelaren själv väljer hur många träningar i veckan de vill gå på oavsett form. Genom detta har flera lockats till att spela och flera har återgått till att träna med föreningens A-lag. På frågan om varför Lindahl tror att tjejer slutar spela berättar han att det främst handlar om att man bryter isär grupper, de sociala grupperingarna. Lindahl (2017) förklarar att den andra faktorn handlar om att tjej- och damfotbollen har för få bra och utbildade ledare. Vidare förklarar Lindahl (2017) att all forskning gällande tjejer som slutar spela fotboll botten i en ledarfråga, att man som spelare inte blir tillräckligt sedd, inte får stöttning från sin ledare eller den feedback som spelarna är i ständigt behov av. Lindahl (2017) berättar även att spelare kan sluta med fotboll som idrott då de inte upplever

träningarna som roliga eller utmanande, detta är en avgörande faktor ifall man vill få spelarna att fortsätta, ständigt involvera glädje och utmaning i träning och match.

2 Bakgrund

I följande avsnitt presenteras bakgrunden till uppsatsen genom att först gå igenom problemområdet och därefter lyfta fram tidigare forskning kring ämnet. Problemområdet kommer att beröra avhopparproblematiken som varit aktuell sen 1970 – talet, vidare beskrivs utifrån två studier skäl till detta. Carlmans et al. (2013) studie presenterar skäl till avhopp och Franzens (2004) undersökning går igenom dessa skäl mer djupgående. I forskningsläget diskuteras fortsatt skäl till avhopp bland tjejer i de övre tonåren som utövar fotboll som föreningsidrott. Det framkommer av tidigare forskning att för tjejer i de övre tonåren är tillhörighet, motivation och glädje viktiga skäl till fortsatt spelande. Studien utgår ifrån två teoretiska ramverk, den första är Antonovskys (1991) teori om känsla av sammanhang. Antonovskys (1991) teori kommer vara den huvudsakliga teorin vår studie utgår från. Den andra är Engströms (2014) teori om praktiker, med fokus på prestationspraktiken.

2.1 Problemområde

Carlman et al. (2013) beskriver att avhopparproblemet har varit aktuellt sen 1970 – talet, anledningar till detta har varit varierande genom åren men forskningens främsta fokus är att identifiera orsaker till att ungdomar hoppar av organiserad idrott. Carlman et al. (2013) lyfter fram att deltagande i organiserad idrott är en av den populäraste fritidsaktiviteten bland barn och ungdomar, vidare beskriver skribenterna att problematiken kring avhopp från organiserad idrott börjar från 13 års åldern och pågår tills ungdomarna är 17 – 18 år. Carlman et al. (2013) menar att det inte är något problem att få in barn i den organiserade idrotten, problemet är att behålla dessa. Noterbart är dock att ungdomar som har slutat med sin aktivitet i dessa åldrar har större sannolikhet att återuppta sitt deltagande i samma förening eller en annan vid ett senare tillfälle (Carlman, 2013).

Syftet med Carlmans et al. (2013) studie var att identifiera orsaker som bidrar till att ungdomar hoppar av organiserad sport och att även undersöka de olika typerna av avhopp. Det som är tydligt med det här problemet presenteras i resultatsdelen, här presenterar Carlman et al. (2013) att anledningarna till att ungdomar slutar med organiserad idrott är väldigt olika. Carlman et al. (2013) presenterar 12 olika faktorer till att ungdomar hoppar av: Sporten är inte rolig, behövs mer tid till skola, mer tid till vänner, byta sport, andra fritidsaktiviteter, inte bra nog, för mycket press, för dyrt, fick inte speltid, gillar inte lagkamraterna, för långt till träning

och gillar inte tränarna (Carlman, 2013). En intressant analys av studien är att anledningen ”för mycket press” blev involverat i åldrar 11 – 13 år. Att ungdomar börjar känna press hemifrån börjar bli vanligt i dessa åldrar (Carlman, 2013).

Franzéns et al. (2004) undersökning fokuserar även den på faktorer som leder till avhopp, med fokus på ”de avgörande åren” som de menar är från årskurs 7–9 i grundskolan. Undersökningen har genomförts på 47 lag som representerar 31 olika föreningar i Sverige, där det sammanlagt är 1117 pojkar och flickor. Franzén et al. (2004) berättar att problematiken kring att ungdomar slutar idrotta redan på 1970-talet. Franzén et al. (2004) menar att ett skäl till detta var samhällsklimatet, att det skapade mycket diskussioner kring uppfostran hos familjerna, i skolorna och inom den organiserade verksamheten. Franzén et al. (2004) förklarar att det finns påverkan av inre idrotts- eller verksamhetsrelaterade och yttre samhällsrelaterade faktorer som har betydelse till detta.

Denna undersökning handlar om fotbollsverksamhet, tillvägagångssättet är en longitudinell studie där de vill få grepp på hur ungdomar kan bli involverade i fotboll och varför de unga hoppar av. Franzén et al. (2004) har genomfört en analys där undersökningen grundar sig i olika variabler som framkommer i undersökningens frågor, Franzén et al. (2004) har presenterat upp till tjugo olika variabler som kan förklara vilka som slutar spela fotboll och varför (Franzén, 2004). Franzén et al. (2004) tar upp variabler som handlar om sociala faktorer exempelvis; skol- eller klasskamrater i laget, hur det har en påverkan på spelaren och hur detta kan göra att spelaren kan sluta. Franzén et al. (2004) förklarar att detta kan påverka spelarnas fotbollsdeltagande, ifall kompisar slutar i laget kan det leda till att spelaren själv även slutar. Konkurrensvariabler lyfter Franzén et al. (2004) handlar om divisioner, vilken division laget spelar i. Franzén et al. (2004) beskriver att lokaliseringen i seriesystem har betydelse för vem som slutar spela, de föreningar med representationslag högt upp i systemen som tex. Allsvenskan eller Superettan, antas vara mer elitinriktade och ställer därav högre krav på ungdomarnas prestation. I dessa föreningar menar Franzén et al. (2004) att förväntningen är att ungdomar slutar i högre grad än de föreningar som befinner sig längre ner i systemen (Franzén, 2004). Vidare förklarar Franzén et al. (2004) variabler som handlar om en själv och fotbollen – faktorer som är självrelaterade, här fokuserar skribenten på faktorer som handlar om själva spelaren och hur denne uppskattar sig själv. Franzén et al. (2004) menar att det handlar om egna uppfattningar om verksamheten, subjektiva omdömen och hållningar. Vidare beskriver Franzén et al. (2004) att detta handlar om deras möte med fotbollen, fotbollserfarenheten de har. Frågor som Franzén et al. (2004) ställer ”Utvecklar de

unga ett habitus i samklang med verksamhetens krav, eller kommer de att sluta? Hur uppskattar de unga sin egen utveckling under den gångna säsongen? Lyckades de eller inte?” (Franzén, 2004).

Ett centralt problemområde är hur de unga förhåller sig till verksamheten. Franzén et al. (2004) menar att detta kluster handlar om hur de uppfattar det lag de spelar och tränar fotboll i. Under detta kluster presenteras även toppningsfrågan, Franzén et al. (2004) menar att denna fråga handlar om hanteringen av den konkurrenssituation som idrottsverksamheten förutsätter. ”En hypotes här är att verksamheten kan bli alltför konkurrensinriktad med resultatet att en del sluta” (Franzén, 2004). Franzén et al. (2004) har tagit upp frågor i sin undersökning som istället handlar om solidaritet: ”anser deltagarna att det är viktigt? Är att vinna det allra viktigaste målet för deras lag?” (Franzén, 2004). Franzén et al. (2004) menar att konkurrenssituationen går att hantera på olika sätt i ett lag, att det finns flera tillvägagångssätt; Franzén et al. (2004) börjar med att beskriva att det först är en fråga om hur verksamheten är organiserad, en fråga om ledarskap. Intressant resultat att lyfta från denna fråga är att de unga spelarna anser att det är viktigt med bra ledarskap, men att det inte går att sätta i relation till vilka som slutar och inte.

Går det bra och allt känns bra, kanske man inte anser att det är så viktigt med bra ledare, men om det inte gör det, eller om man direkt anser att ledaren eller ledarna, ty ofta är det ju flera, inte är bra, blir det lättare att samtidigt instämma i behovet av bra ledare och att sluta med fotbollen. (Franzen, 2004)

Nästa kluster av frågor som Franzén et al. (2004) presenterar handlar om social hemhörighet och socialt stöd. Detta menar Franzén et al. (2004) handla mer bestämt om att sociala relationer är en del av fotbollen som både finns innanför och utanför fotbollen. Franzén et al. (2004) menar att deras närvaro skulle understödja deltagandet i fotbollen och därmed göra det svårare att sluta. Franzén et al. (2004) beskriver att frågan om kompisar är en viktig del här, skribenten menar att kompisar tillhörande inom fotbollen gör den mer attraktiv. Franzén et al. (2004) lyfter även fram frågan om föräldranärvaron, hur denne har en påverkan på fotbollsdeltagandet. Den mest tydliga slutsatsen som Franzén et al. (2004) presenterar i denna undersökning handlar om att det är en process att sluta med fotbollen, det vill säga över tid (Franzén, 2004).

2.2 Tidigare forskning

Den mest centrala avhandlingen som vi har valt att lyfta fram är av Jakobsson (2015) och heter "Vilka stannar kvar och varför?" – En studie om ungas föreningsidrottande under uppväxtåren". Det intressanta i denna avhandling är enligt Jakobsson (2015) ungdomar som utövar föreningsidrott i de övre tonåren, åldrarna 15 – 19 år. Syftet med Jakobssons (2015) avhandling är "... öka kunskapen om vad som utmärker utövande av föreningsidrott under barn- och ungdomsåren och vad som utmärker de unga utövare som fortsätter med föreningsidrott i övre tonåren liksom att öka kunskapen om varför de fortsätter" (Jakobsson, 2015, s. 18). Avhandlingen utgår från två teoretiska utgångspunkter, dels från Bourdieus kultursociologiska perspektiv och Antonovskys salutogena ansats. Jakobsson (2015) lyfter att tanken med Bourdieus teoretiska perspektiv är "att den erbjuder verktyg för att kunna analysera och tolka empirin" (Jakobsson, 2015), och i denna avhandling handlar detta om att analysera vilka som deltar i föreningsidrott och vilka skäl som ligger i fog för detta. Jakobsson (2015) berättar även att Antonovskys bidrag till studien blir "... att studera vilka som är kvar i idrottsrörelsen och att analysera de anledningar ungdomar ger till att fortsätta idrotta (Jakobsson, 2015). Där Jakobsson (2015) analyserar vilka tillgångar de unga som deltar i föreningsidrott har i form av habitus och kapital och i form av KASAM begreppet (meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet). Jakobsson (2015) lyfter fram att i och med undersökningen, genom ungdomarnas sociala position, idrottsliga erfarenheter och vad de värdesätter inom sitt idrottande, får man en helhetsbild av idrottens tillgänglighet till ungdomarna (Jakobsson, 2015). I denna avhandling var det två olika projekt som genomfördes, den ena "Skola – idrott – hälsa" innefattade studier om barn och ungdomars fysiska aktivitet, fysiska status och hälsomässiga tillstånd. Vidare undersöktes faktorer som social och kulturell miljö, ämnet idrott och hälsa och betydelsen för fysisk aktivitet och idrott. Första projektet innefattade elva elever och metoden som användes var i form av enkäter, intervjuer och fysiologiska tester som genomfördes på GIH (Jakobsson, 2015). Det andra projektet handlade om varför ungdomar som inte elitsatsar fortsätter med föreningsidrott. Problemområden som fokuserades på var:

1. "Utbredning och inriktning av föreningsidrott.
2. Villkor för att bedriva föreningsidrott i sena tonåren.
3. Varför fortsätter ungdomar att idrotta?"

(Jakobsson, 2015)

Tillvägagångssättet vid detta projekt var statistik gällande deltagartillfällena i olika idrotter, fysisk aktivitet och medlemskap i idrottsförening vid 13 och 16 års ålder. Det genomfördes även intervjuer med ungdomarna i åldrarna 15 – 19 år, dessa intervjuer behandlar frågeställningar ”om vad de unga uppfattar som viktigt och meningsfullt i sitt idrottande” (Jakobsson, 2015). Jakobsson (2015) beskriver att ett syfte med avhandlingen var att få en djupare förståelse kring idrottsdeltagande och att få en inblick om vad ungdomar tycker sig vara viktigt och meningsfullt i sitt idrottande. Jakobsson (2015) menar att intervjuer är ett bra metodval, detta med anledning av att intervjuer ger möjlighet till de unga att ge ingående beskrivning kring vad idrotten har för betydelse för dem (Jakobsson, 2015).

Witt et al. (2018) har skrivit artikeln ”Why Children/Youth Drop Out of Sports” som fokuserar på faktorer kring varför barn & ungdomar slutar med sport. Syftet med artikeln är att utforska vilka faktorer som ligger som grund till att barn och ungdomar slutar. Ett ytterligare syfte med artikeln är att diskutera dessa faktorer och även hur föräldrar och tränare kan förbättra och behålla deltagarna inom idrottsverksamheten (Witt, 2018). Witt et al. (2018) berättar även att de som är yrkesverksamma och jobbar inom ungdomsverksamheterna kan motverka det och bidra till fortsatt motivation bland spelare och även minimera avhoppning. Witt et al. (2018) menar att förslag för att motverka detta är att öka ungdomarnas engagemang genom att omdefiniera målen som ställs i sporten från att fokusera på resultat till att istället fokusera på att ha kul, engagera föräldrar, utöva flertalet olika sporter och även modifiera regler för att få varje ungdom att få förutsättningar att lyckas och utbildas utifrån dennes förkunskaper. Nedan kommer vi presentera de olika anledningarna som Witt et al. (2018) lyfter fram i sin artikel gällande bortfall för barn och ungdomar i idrottsverksamheter.

1. Den första anledningen handlar om att inte ha kul vid deltagande inom idrotten, här belyser Witt et al. (2018) att 38 % av tjejerna som bidrog i studien slutade med sporten på grund av bristen av glädje. Witt et al. (2018) pekar på att strikta regler, riktlinjer och brist på flexibilitet i övningarna man utför på träningarna kan ta bort det roliga med deltagandet inom sporten.
2. Nästa anledning handlar om ångest och kritik, här berättar Witt et al. (2018) att ungdomar kan erfara kritik och tryck från föräldrar och tränare att prestera sitt bästa, vinna varje match, delta för att förtjäna ära och erkännande. Detta kan bidra till att ungdomar kan tappa intresset för sporten och att ångesten att misslyckas kan ta över.
3. Den sista anledningen till avhopp kan kopplas samman till den ovan, och denne handlar om tryck från tränare eller att inte komma överens med sin tränare. Witt et al. (2018) menar att vissa tränare är dåliga på att kommunicera med sina spelare, detta kan leda till att de har svårt

att relatera till sina unga atleter inom gruppen, vilket i sin tur kan leda till att ungdomarna inte kommer på träningarna. Witt et al. (2018) menar att tränarna även i vissa fall vill att ungdomarna i laget endast ska fokusera på att utöva en sport, detta kan leda till att ungdomar känner en instabil relation till sin tränare (Witt, 2018). Witt et al. (2018) avslutar sin artikel med rekommendationer som ska motverka dessa bortfall, nedan listas resultaten av de viktigaste rekommendationerna de kommit fram till:

1. Definiera om målen inom sporten bort från resultatbaserad där man fokuserar på att vinna till att istället fokusera på att ha kul. Witt et al. (2018) menar att föräldrar och tränare ska fokusera på det här med anledning av att deltagandet ska handla om att skapa sig ett livslångt intresse för idrott. Witt et al. (2018) riktar fokus mot att deltagarna ska vara där för att ha kul och försöka sitt bästa och ändå bli rättvist behandlade av föräldrar, tränare och medspelare inom laget.
2. Involvera föräldraengagemanget, detta menar Witt et al. (2018) kommer bidra till att barn och ungdomar kommer känna en trygghet. Witt et al. (2018) lyfter även att föräldrar ska passa sig för att instruera spelarna från sidlinjen, kritisera spelaren och argumentera med domare/tränare då det kan ta bort glädjen i aktivitet från barnen.
3. Witt et al. (2018) antyder även på att barn och ungdomar ska utöva fler sporter upp till 12 års ålder, då detta bidrar till motorisk kompetens, istället för att endast fokusera på en idrott. Oftast är det föräldrarnas intresse som styr över vad barnen ska vara intresserade av (Witt, 2018).

Engström et al. (2007) har skrivit "Idrotten vill – en utvärdering" som handlar om hur förbund och föreningar kan utforma och bedriva sina aktiviteter – "från lekfullt och brett upplagd barnidrott till internationellt konkurrenskraftig senior elitverksamhet" (Engström 2007). Engström et al. (2007) beskriver att idrotten har en viktig betydelse för barn och ungdomar, vidare ställer skribenten frågor gällande barn- och ungdomsidrottens betydelse som uppfostran och även som hälsobringare. Engström et al. (2007) pekar på att fysiska aktiviteten till stor del kännetecknas av den organiserade idrotten idag, står man utanför detta har den genomsnittlige pojken och flickan låg fysisk aktivitet i jämförelse med de som är involverade i den organiserade idrotten. Engström et al. (2007) lyfter att detta i synnerhet handlar om tonårsbarnen, de som inte är medlemmar i en förening verkar därav ha stora svårigheter till att tillgodose sitt behov av fysisk aktivitet. "Varför är idrott så populärt? Vilken betydelse har idrott i barns och ungdomars liv? Vilka hamnar utanför?" (Engström, 2007). Under 1980 – talet menar Engström et al. (2007) att medlemsantalet ökade markant, främst gällande flickor

där andelen ökade från femton procent till ca femtio procent i åldern kring 15 år. Enligt Engström et al. (2007) finns det tydliga trender kring att det numera finns mer flickor i traditionella pojkidrotter, där det betonades på fotbollen. Intressanta konsekvenser som detta fick var att den ökade träningsmängden bidrog till högre krav för deltagandet, och i detta fall specialisering på den idrotten. ”Vissa idrotter, och då särskilt de stora lagidrotterna, är det mycket svårt eller t o m omöjligt att börja med som nybörjare vid 12 års ålder...” (Engström, 2007). Engström et al. (2007) menar att den tidiga debuten till organiserad idrottsverksamhet har till stor del en påverkan av föräldrar medverkandet, ”Man kan våga påstå att barnidrotten bärs upp av engagerade föräldrar” (Engström, 2007). Engström et al. (2007) lyfter problematiken kring hur tävlingsidrottens inriktning från ung ålder fokuserar kring konkurrens och rangordning, att så tidigt som möjligt fokusera på detta, kommer leda till att verksamheten blir bättre. Engström et al. (2007) menar att det inte riktigt är det optimala tillvägagångssättet, ”Man letar efter talanger istället för att skapa gynnsamma möjligheter för att utveckla talang” (Engström, 2007). Engström et al. (2007) lyfter att utvecklingen inom barnidrotten har gått en negativ väg där fokuset istället har hamnat på en ökad specialisering och ökade krav på träning och prestation, här handlar det om att ledarna har fått stort inflytande på verksamheten med lite lek och mycket allvar. ”En utveckling som inte är befordrande vare sig för rekrytering eller talangutveckling” (Engström, 2007). Engström et al. (2007) beskriver att många inom idrottsrörelsen märkt att nybörjaråldern sjunkit anmärkningsvärt, att kraven på träningsinsatser och prestationer ökat och att tävlingarna har fått en allt större betydelse. Vidare lyfter Engström et al. (2007) att specialidrottsförbunden konkurrerade om barnen (talangjakt) och att många barn slutade pga. detta då det inte fick plats (utslagning) (Engström, 2007).

Betydelsen som idrottslig verksamhet medför beskriver Engström et al. (2007) handla om den fysiska träningen, först och främst handlar det om en fysisk och motorisk träning, som de annars skulle gå miste om. Engström et al. (2007) menar att idrottsundervisningen i skolan inte är tillräcklig för att tillgodose barns behov av fysisk aktivitet. Engström et al. (2007) beskriver även att fysisk och motorisk aktivitet är ett nödvändigt inslag i barns och ungdomars utveckling, sett både ur ett allmänt perspektiv och även den fysiska och den hälsomässiga statusen. ”Särskilt angeläget har detta blivit då den totala fysiska aktiviteten sjunkit i samhället, även bland barnen” (Engström, 2007). Avslutningsvis beskriver Engström et al. (2007) att många men långt ifrån alla barn i skolåren är aktiva inom idrottsrörelsen, svensk idrottsrörelse har även producerat många världsstjärnor på internationell nivå. ”Vad är egentligen problemet?”. Engström et al. (2007) menar att svaret är att idrotten kommer tappa

allt fler ungdomar i det tuffa utbudet av fritidsaktiviteter, och att barnidrotten uppvisar allt för många varningssignaler. Engström et al. (2007) lyfter t ex specialisering eller allt för tidig tävlingsverksamhet (Engström, 2007).

Nästa artikel är skriven av Stefan Wagnsson (2021) och heter ”Åtgärderna som får fler tonårstjejer att stanna i idrotten”. Wagnsson (2021) menar att minska avhoppet från ungdomsidrotten har varit en högaktuell fråga under de senaste åren, och vilka utmaningar de ställer på föreningsidrotten. Wagnsson (2021) förklarar att detta är en problematik bland tonårstjejer, att de tenderar till att lämna föreningsidrotten under tonåren. Frågan de ställer är, Hur får vi tonårstjejer att stanna kvar länge i idrotten? Wagnsson (2021) har presenterat åtgärder som ska åtgärda dessa problem på förenings-, individ- och gruppnivå. Först förklarar Wagnsson (2021) vikten av att genomföra tränarutbildningar, där det fokuserades på risker som tillkommer vid tidig specialisering och vilka fördelar som tillkommer med att anta en specialiseringsstrategi. Vidare förklarar Wagnsson (2021) att tränarutbildningen fokuserar på att lära tränarna positiv förstärkning, när behöver spelare det?

Uppmuntran omedelbart efter misstag, undvika att vara sarkastisk eller att bestraffa när saker och ting går fel, eller reagera tidigt och ingripa om spelare använder ett nedsättande språk och kränker varandra.

(Wagnsson, 2021)

Nästan åtgärd som genomfördes var föräldrautbildning, under dessa tillfällen belyste Wagnsson (2021) fördelarna som tillkommer med att barn och ungdomar sysselsätter sig med fler än en idrott. Hur skapar man ett uppgiftsrelaterat och autonomistödande föräldraskap?

Ha en tillåtande attityd om barnet gör misstag, betona ansträngning, lärande och samarbete, fokusera på barnets personliga utveckling och att uppmuntra barnens egna initiativ och förslag.

(Wagnsson, 2021)

Vidare förklarar Wagnsson (2021) att föräldrautbildningen fokuserade på att belysa vikten av att vara en lagom involverad förälder, att undvika föräldrappress och att ständigt stötta sitt barn i sitt idrottande. Den sista åtgärden som vidtogs handlade om spelarutbildning, här förklarar Wagnsson (2021) att dessa tillfällen handlade om att spelarna tillsammans med projektledaren diskuterade betydelsen av begrepp som mobbning, diskriminering, övergrepp och trakasserier.

”När det finns risk för att detta kan inträffa och varför det kan inträffa, följt av förslag på hur man kan skapa ett tillåtande och tryggt gruppklimat” (Wagnsson, 2021). Vidare förklarar Wagnsson (2021) att spelare informerades om att de finns föreningspolicy i varje förening där de ska kunna vända sig till ifall de själva eller någon annan upplever sig kränkt eller orättvist behandlad. Wagnsson (2021) menar att spelarna genomförde detta med målet att kunna ta ställning, uttrycka sina åsikter och motivera sina ståndpunkter för varandra, men även för att lyssna på och värdera andras åsikter (Wagnsson, 2021).

Sista artikeln vi väljer att ta upp är ”Reasons to stay in club sport according to 19 – year-old Swedish participants: A salutogenic approach” och är skriven av Jakobsson et al. (2014). I denna artikel riktas intresset mot idrottsdeltagandet bland 19 åringar, här ställs frågor gällande vad som kännetecknar deltagarna som fortsatt är aktiva i föreningsidrott i förhållande till de som inte är det längre. Jakobsson et al. (2014) skapade två olika frågeformulär i artikeln den första var ämnad till de som var involverade i idrottsdeltagandet – 133 tjejer och 72 killar, och de som inte var delaktiga – 244 tjejer och 111 killar. Jakobsson et al. (2014) menar att fokuset ska ligga på ungdomarnas egna beskrivningar till varför de fortsätter idrotta. Syftet med studien enligt Jakobsson et al. (2014) är belysa idrottens viktiga del till ungdomarnas utveckling, även att deltagarna ska få möjlighet till att utföra fysisk aktivitet på fritiden, detta menar Jakobsson et al. (2014) kommer leda till främjande folkhälsa. Jakobsson et al. (2014) lyfter även att anledningar till att ungdomar fortsätter med idrott i dessa åldrar handlar om att det ska vara kul, resultat visade att detta svar var det vanligaste bland deltagarna. Jakobsson et al. (2014) lyfter även att unga deltagare slutar med idrotten när denne inte känner att det är kul, och vad kul innebär analyseras sällan (Jakobsson, 2014). Jakobsson et al. (2014) lyfter ett ytterligare syfte där de beskriver att de vill få en djupare förståelse kring varför ungdomar fortsätter med idrottsdeltagandet, skribenterna vill även utforska vad som gör idrotten rolig. Jakobsson et al. (2014) lyfter en faktor till fortsatt idrottsdeltagandet var att deltagarna fick uppleva bra känslor och meningsfullhet (Jakobsson, 2014). Vidare fokuserar Jakobsson et al. (2014) på hur inkluderingen av en grupp påverkar deltagandet, intressanta svar här var att deltagarna beskrev att detta är viktigt utifrån flera olika aspekter. Att vara en del av en grupp med resten av spelarna är viktigt, vänskap, passion och känslan man får av en grupp var aspekter som lyfter hos deltagarna (Jakobsson, 2014). Vidare skriver Jakobsson et al. (2014) om känslan av att vara hälsosam och se bra ut, här beskriver deltagarna att vara fysisk vältränad och frisk är en viktig faktor till fortsatt deltagande (Jakobsson, 2014).

2.3 Teoretiska utgångspunkter

Vi kommer grunda denna studie utifrån två olika teoretiska ramverk, den första är Antonovsky (1991) KASAM och den andra är Engströms (2014) praktiker.

Den första teoretiska utgångspunkten som vi ska förhålla oss till är KASAM – Antonovskys (1991) teori som står för ”känsla av sammanhang”. Denna teori består av tre grundläggande komponenter: begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet. Begriplighet beskriver Antonovsky (1991) handla om i vilken utsträckningen människan upplever inre och yttre stimuli, ”...information som är ordnad, sammanhängande, strukturerad och tydlig” (Antonovsky, 1991). Vidare berättar Antonovsky (1991) att en person med hög begriplighet har förmågan att handskas med de stimuli som han eller hon möter i framtiden, detta genom att personen kan ordna och förklara dessa stimuli. Den andra komponenten hanterbarhet handlar om hur väl personen i fråga hanterar det som uppstår i livet, vidare handlar begreppet om hur mycket resurser personen uppfattar sig ha och gentemot de krav förgående stimuli ställer på personen. Har en person hög känsla av hanterbarhet kommer denne inte känna sig som ett offer gentemot omständigheterna eller ha känslan av att livet behandlar denne orättvist. Meningsfullhet beskriver Antonovsky (1991) handlar om hur motiverad personen är att möta och engagera sig i de krav som ställs på personen. De personer som anser sig själva ha starkt KASAM menade Antonovsky (1991) alltid prata om områden i livet som är viktiga för de, som de kände mycket engagemang i eller som hade betydelse för det känslomässiga hos individen. ”Det som skedde inom dessa områden betraktades i regel som utmaningar, värda känslomässig investering och engagemang” (Antonovsky, 1991). Vidare förklarar Antonovsky (1991) att meningsfullhet handlar om att man känner att livet har en känslomässig innebörd, att en del av problemen och kraven man ställs inför i livet är värda att investera energi i (Antonovsky, 1991). Antonovsky (1991) förklarar även relationen mellan de tre komponenterna, hur de förhåller sig till varandra.

Man kan mycket väl föreställa sig situationer som upplevs så att en person placerar sig högt på en komponent och lågt på en annan. Så kan vara fallet inte bara i vissa tillfälliga situationer, utan även i generella livssituationer.
(Antonovsky, 1991)

Vidare betonar Antonovsky (1991) att en person som antingen har en hög eller låg grad av sammanhang i världen kan förväntas vara stabilt, mer fundersam blir Antonovsky (1991) när

komponenterna har två av samma skala (låg/hög) och den tredje skiljer sig (Antonovsky, 1991).

Engström (2014) lyfter fram logiker som han menar på är centrala för kroppsövningskulturen: prestation, träning och upplevelse. Vi kommer främst att fokusera på den logiken som handlar om prestation. Prestation är en central faktor inom lagsport, man är beroende av samtliga i laget och att samtliga presterar, Engström (2014) menar att det handlar om att visa upp sig för andra eller för en själv att man är framgångsrik. Engström (2014) menar att prestation och träning går hand i hand, för att kunna prestera gäller det att man tränar. Inom prestationslogiken beskriver Engström (2014) att det även finns en underkategori som handlar om tävling och rangordning, här menar Engström (2014) att tävling och rangordning handlar om att träna för att prestera i konkurrens med andra. Engström (2014) beskriver att syftet med tävling är att rangordna, detta är den självklara logiken på hur en verksamhet är uppbyggd. ”Om en prestation ska kunna rangordnas, måste denna bedömning göras med hjälp av andras värderingar eller, vilket är vanligast, med hjälp av fastställda kriterier...” (Engström, 2014). Engström (2014) pekar på att prestationerna måste relateras till vad någon annan gör för att kunna avgöra vad som är bra/mindre bra. Engström (2014) betonar även att endast lägga vikt på matchresultat och resultat har negativa effekter på gruppen, dels utifrån spänningssupplevelsen och även att man medför en selektering och utslagning inom gruppen. Detta menar Engström (2014) även medför negativa effekter på förenings- och klubbkänslan. Nästa logik som Engström (2014) lyfter fram är träning, även denna är en central faktor i tävlingsidrotten.

Innebörden av denna logik är att man med hjälp av kroppsliga övningar försöker utveckla sin fysiska, eventuellt även sin psykiska, funktionsförmåga för att därigenom förbättra sin prestationsförmåga.

(Engström, 2014)

Engström (2014) förklarar att denna logik söker till att hitta faktorer som främjar prestationsförmågan, här lyfts begrepp som: kondition, styrka, rörlighet, kropps kontroll osv. Vidare lyfter Engström (2014) att utsättning av regelbunden ansträngning och övning kommer belönas vid ett senare tillfälle, belöningen kan ske i form av tävlingsresultat, prestationsförmåga, förbättrad hälsa eller ett mer attraktivt utseende. Logiken träning har Engström (2014) brutit ned i mindre delar, fysisk träning, rörelse- och koncentrationsförmåga och färdighetsträning, men vi väljer att lägga mest vikt vid fysisk träning. ”Fysisk träning är

ett viktigt led i all träning som syftar till att höja prestationsförmågan. Att förbättra sina resultat eller att t.ex. bli starkare och få bättre kondition, blir ett kvitto på att verksamheten varit meningsfull” (Engström, 2014). Den sista praktiken som Engström (2014) lyfter är *upplevelse*. Engström (2014) menar att denna logik handlar om att roa sig för stunden, där är upplevelsen är central. ”... det finns inga tankar på vad verksamheten har för syfte eller mening annat än att den ska vara roande” (Engström, 2014). Engström (2014) lyfter fram att upplevelsen inte är målstyrd, verksamheten ska präglas av att vara lustfylld och engagerande, här handlar det istället om att själva processen ska vara av intresse och inte resultatet. ”Kreativitet är en viktig del i den upplevelsebaserade praktiken” (Engström, 2014).

3. Syfte

Syftet med arbetet är att, utifrån ett tränarperspektiv, undersöka varför tjejer i de övre tonåren väljer att sluta med fotboll som föreningsidrott. Ytterligare ett syfte är att undersöka tränares syn på avhopp bland tjejer i de övre tonåren och hur man kan arbeta för att behålla tjejerna ännu längre inom fotbollsföreningarna.

3.1 Frågeställningar

1. Varför slutar tjejer i de övre tonåren med fotboll som föreningsidrott?
2. Hur kan tränare fortsatt motivera tjejer i de övre tonåren till vidare spelande?

4. Metod

4.1 Ansats

Studien har en kvalitativ ansats. Alvehus (2019) förklarar att begreppet tolkning är centralt inom den kvalitativa metoden. ”Det handlar alltså om tolkningar av ett fenomen som säger något av vikt till andra som också är intresserade av fenomenet” (Alvehus, 2019). Den kvalitativa ansatsen är av mer öppen karaktär än den kvantitativa då man strävar efter att se något utifrån någon annans perspektiv. ”De flesta kvalitativa forskare uppvisar en preferens för att se en situation eller miljö genom deltagarens ögon” (Bryman, 2011). Tanken med den här typ av ansats beskriver Kvale & Brinkmann (2014) handla om en process där intervjuare och intervjupersonen producerar kunskap genom sin relation. Fortsatt beskriver Kvale & Brinkmann (2014) att intervjuandet ska bygga på intervjuarens praktiska färdigheter och personliga omdöme, det ska inte genomföras med någon regelstyrd metod (Kvale & Brinkmann, 2014). Studien utgår från ett hermeneutiskt perspektiv där tränarens upplevelser

och synsätt på problematiken i studien kommer att tolkas och analyseras. ”I ett hermeneutiskt perspektiv är tolkning av meningen det centrala temat, med specifikt fokus på det slags meningar som eftersöks och de frågor som ställs i en text” (Kvale & Brinkmann, 2014). Vidare förklarar Kvale & Brinkmann (2014) att syftet med hermeneutiska perspektivet är att tonvikten läggs på att genomföra en giltig och gemensam förståelse av ett ämne (Kvale & Brinkmann, 2014).

4.2 Metodval

Bryman (2011) menar att syftet i kvalitativa intervjuer ska ligga i intervjupersonernas egna uppfattningar och synsätt. När man använder sig utav en kvalitativ forskningsintervju menar Bryman (2011) att fokus ska ligga på den intervjuades ståndpunkter och det ska vara önskvärt att denne ska röra sig fritt i olika riktningar. Bryman (2011) beskriver vidare att kvalitativa intervjuer ska innehålla fylliga och detaljerade svar (Bryman, 2011). Kvale & Brinkmann (2014) betonar vikten av att den öppna strukturen av detta tillvägagångssätt är både en tillgång men kan även vara ett problem i intervjuundersökningar. Kvale & Brinkmann (2014) menar att ”Syftet med den kvalitativa forskningsintervjun...” handlar om att förstå intervjuarens perspektiv på omvärlden (Kvale & Brinkmann, 2014). I överrensstämmelse med Bryman (2011) och Kvale & Brinkmann (2014) genomfördes studien med hjälp av kvalitativa intervjuer där intervjuerna höll semistrukturerad karaktär. Tanken med detta är som nämnt ovan att få detaljerade och utförliga svar från intervjupersonernas perspektiv, och även att intervjun ska kännas som ett naturligt samtal. Till hjälp utformades en intervjuguide se (Bilaga 2) där Bryman (2011) betonar vikten av att utformandet av frågorna ska göra det möjligt för forskaren att få information om intervjuarens upplevelser (Bryman, 2011). För att detta ska bli informativt belyser Alvehus (2019) att det är av vikt att frågorna är öppna och centrala för temat. Vidare förklarar Alvehus (2019) att intervjupersonen har stora möjligheter att påverka intervjuens innehåll samt att intervjuaren ska vara aktiv i sitt lyssnande och arbeta ständigt med följdfrågor (Alvehus, 2019).

4.3 Urval

Vi har genomfört 5 intervjuer, intervjuerna genomfördes på tränare som är aktiva i tjejfotbollen. Åldrarna som fokuserades på i denna studie var spelare mellan 15 – 19 år. Intervjuerna genomfördes på tränare i 5 olika klubbar i Stockholm. Detta med anledning av att få ett bredare perspektiv på deltagarnas svar och synsätt kring problematiken. Bryman

(2011) beskriver att forskare ofta använder sig utav bekvämlighets- eller tillfällighetsurvalet när de bestämmer sig kring hur intervjupersonerna valdes ut och kring hur många intervjuer som genomfördes. Bryman (2011) beskriver vidare att man ibland får gissa sig till hur urvalet gått till (Bryman 2011). Det intressanta var hur deras synsätt upplevs och skiljer sig mellan tränarna som intervjuades, noterbart var dock hur frågorna besvarades tämligen liknande oavsett vilken förening man besökte. Tanken med semistrukturerade intervjuer som tillvägagångssätt är att se hur de olika tränarna resonerar då deras arbetsuppgifter är väldigt lika i grunden. ”Forskaren gör med andra ord sitt urval utifrån en önskan om att intervjua personer som är relevanta för forskningsfrågorna (problemformuleringen)” (Bryman, 2011).

4.4 Genomförande

När det var dags för genomförandet av intervjuerna användes tips och färdigheter ur Bryman (2011) för att ha goda förutsättningar till en givande intervju.

”Insatt – Intervjuaren ska i detalj känna till intervjuens fokus.

Strukturerad – Intervjuaren beskriver syftet med intervjun, inleder och avrundar den samt frågor om intervjupersonen har några frågor.

Tydlig – Intervjuaren ställer enkla, korta och begripliga frågor och använder sig inte av någon yrkesjargong.

Visar hänsyn – Intervjuaren låter människor tala till punkt, ger dem tid att tänka efter och tolererar tystnad och pauser.

Öppen – Intervjuaren reagerar på det som är viktigt för intervjupersonen och är flexibel under intervjun. Det var några tips ur Bryman (2011) som lyfts fram för att bli en framgångsrik intervjuare, vi båda kände att detta var till stor hjälp vid intervjutillfällena. Den sista som vi vill lägga stor vikt vid är:

”Balanserad- intervjuaren säger inte för mycket (vilket kan göra att intervjupersonen blir passiv) och säger inte för lite (vilket kan ge intervjupersonen intryck av att svaren inte är de förväntade eller att de är ”fel”) (Bryman, 2011).

Intervjuerna genomfördes hos respektive klubb efter/innan träning. Fokuset låg på att genomförandet av intervjuerna skulle anpassas till intervjudeltagarnas preferens. Bryman (2011) förklarar att forskarna bara ska ha en lista med specifika teman som ska beröras, men att det är önskvärt att intervjupersonen har stor frihet att utforma svaren på sitt eget sätt. I Bryman (2011) beskrivs även att de första minuterna av intervjun är avgörande, med tanke på att intervjupersonen vill skapa sin uppfattning av intervjuaren innan denne öppnar upp sig och talar fritt om sina erfarenheter och känslor. Vidare beskrivs att intervjuaren ska skapa en god

kontakt genom att lyssna uppmärksamt, visa intresse, förståelse och respekt för vad intervjupersonen säger genom att vara tydlig med vad hon vill veta (Bryman, 2011). Det viktigaste som Bryman (2011), genom att referera till Kvale (1996), pekar på inför en intervju handlar om att intervjuaren ska definiera situation för intervjupersonen genom att berätta kort om syftet med intervjun, förklara varför det sker en inspelning av intervjun. Vidare beskriver Bryman (2011) att det kan uppstå en viss spänning eller oro efter en avslutad intervju som man måste beakta, detta med tanke på att intervjupersonen varit öppen om personliga och ibland känslomässiga upplevelser och återigen kanske undrar över intervjuens syfte, och hur intervjun kommer att användas. Bryman (2011) lyfter även att ordningen av frågorna inte är viktig att förhålla sig till inom de semistrukturerade intervjuerna. Fokuset var att svaren som intervjupersonerna gav är av intresse (Bryman, 2011). ”Det betyder att man måste skaffa sig en bild av vad intervjupersonerna upplever som viktigt och av betydelse i förhållande till var och en av de frågeställningar eller teman som undersökningen kretsar kring” (Bryman, 2011). Bryman (2011) förklarar även att det är viktigt att använda ett begripligt språk som passar intervjupersonerna och att inte ställa ledande frågor. Väl vid genomförandet var det av vikt att sitta i en lugn miljö, Bryman (2011) menar att buller i och utanför utrymmet man sitter i ska beaktas för att kvalitén på inspelningen påverkas mycket mer än vad man tror. Bryman (2011) pekar även på att det är viktigt att miljön är lugn och ostörd då intervjupersonen inte ska behöva oroa sig över att någon ska kunna höra vad som sägs under intervjun (Bryman, 2011). Intervjuerna spelades in på mobilen, detta med anledning av att intervjuerna transkriberades och analyserades efteråt. Bryman (2011) menar att det är av vikt att spela in intervjuerna då man ska kunna fånga intervjupersonernas svar i deras egna ord, använder man sig bara utav anteckningar kan man gå miste om speciella fraser och uttryck (Bryman, 2011).

4.5 Databearbetning

I databearbetningen analyserades intervjupersonernas svar utifrån ett induktivt perspektiv. Kvale & Brinkmann (2014) menar att kvalitativ forskning karakteriseras induktivt med tanke på att vi närmar oss vårt ämne utan alltför många idéer att testa. ”De låter snarare den empiriska världen avgöra vilka frågor som är värda att söka ett svar på” (Kvale & Brinkmann, 2014). Kvale & Brinkmann (2014) fortsätter beskriva att analytiker som använder sig av denna metod grundar sin strategi på att induktivt koda data med anledning av att identifiera mönster och formulera potentiella förklaringar till dessa mönster. Kvale & Brinkmann (2014) menar även att induktiv analys genomförs genom att förutsättningslöst gå in i ett material

(intervju) med syftet i bakhuvudet, och försöka få intervjupersonen att prata om de ämnen som med förhoppning ska kategorieras (Kvale & Brinkmann, 2014).

Bryman (2011) beskriver även en annan metod som vi väljer att rikta in oss på i databearbetningen – narrativ analys. ”Med en narrativ analys flyttas fokus från vad hände egentligen? till hur skapar människor mening i det som hände?” (Bryman, 2011). Bryman (2011) lyfter att narrativ analys inte bara har med livsspännet att göra utan även om de redogörelser för olika episoder och de kopplingar mellan dessa, med narrativ analys som tillvägagångssätt vill forskare att människor medvetet ska berätta historier som kan kopplas till meningsfullhet. ”Narrativ analys är ledes ett tillvägagångssätt vid analysen av kvalitativa data som betonar de historier som människor använder för att beskriva händelser” (Bryman, 2011).

4.6 Tillförlitlighetsfrågor

Bryman (2011) menar att respondentvalidering är en viktig process för forskare, här medlar vi vårt resultat till undersökningspersonerna. När intervjuerna var transkriberade erbjöd vi undersökningspersonerna att ta del av deras svar. Vidare förklarar Bryman (2011) att målet med detta är att få en bekräftelse från undersökningspersonerna att de som berättats stämmer överens med deras syfte med intervjun.

Respondentvalidering har varit särskilt populär bland kvalitativa forskare, eftersom de ofta vill försäkra sig om att det finns en god överensstämmelse mellan resultaten och de erfarenheter och uppfattningar som undersökningspersonerna har.

(Bryman, 2011)

Avslutningsvis bekräftar Bryman (2011) att målet med bekräftelsen är att forskarens resultat och intryck ska stämma överens med intervjupersonernas uppfattningar (Bryman, 2011). För att säkerställa att intervjuguiden (Bilaga 2) var ett hjälpmedel för oss som intervjuade säkerhetsställde vi denna genom att genomföra en pilotintervju innan, dels för att se hur frågorna tas emot av den som intervjuas, men också för att få erfarenhet av metoden.

Bryman (2011) förklarar en ståndpunkt där man assimilerar reliabilitet och validitet i den kvalitativa forskningen utan att ändra begreppens betydelse, och därav lägga mindre vikt vid frågor som rör mätning. Gällande dessa två begrepp finns det både intern & extern validitet/reliabilitet som man ska tänka på. LeCompte & Goetz (1982) förklarar att extern

reliabilitet handlar om vilken utsträckning en undersökning kan upprepas, vidare beskriver skribenterna att de i flesta fall är svårt att uppfylla detta i en kvalitativ forskning då det är "...omöjligt att "frysa" en social miljö och de sociala betingelserna...". Intern reliabilitet beskriver LeCompte & Goetz (1982) handla om att medlemmarna som ingår i ett forskarlag kommer överens om hur de ska tolka det de ser och hör. LeCompte & Goetz (1982) menar att intern validitet handlar om att det ska finnas en överensstämmelse mellan forskarens observationer och de teoretiska idéer som denne utvecklar. LeCompte & Goetz (1982) beskriver att den interna validiteten tenderar att bli en styrka i kvalitativa undersökningar"... genom att den långvariga närvaron och delaktigheten i en social grupp gör det möjligt för forskaren att säkerställa en hög grad av överensstämmelse mellan begrepp och observationer". Den extern validiteten förklarar LeCompte & Goetz (1982) handla om den utsträckning resultaten kan generaliseras till andra sociala miljöer och situationer (Bryman, 2011).

4.7 Etiska aspekter

" Etiska problem förekommer under hela intervjuundersökningen, och potentiella etiska frågor bör beaktas redan från början av undersökningen" (Kvale & Brinkmann, 2014). Nedan presenterar vi Vetenskapsrådet (2002) fyra huvudkrav gällande etiska aspekter, "Det grundläggande individskyddskravet i fyra allmänna huvudkrav på forskning (Vetenskapsrådet, 2002).

1. Informationskravet – "Forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte". Vid detta krav ska forskaren informera uppgiftslämnare och undersökningdeltagare om deras uppgift i projektet och vilka villkor som gäller för deras deltagande. Inför intervjun informerades intervjupersonerna kring studiens syfte, samt informerades hur undersökningen skulle genomföras. Informationen gavs muntligt och skriftligt vid tillfrågande om deltagande.

De skall därvid upplysas om att deltagandet är frivilligt och om att de har rätt att avbryta sin medverkan. Informationen skall omfatta alla de inslag i den aktuella undersökningen som rimligen kan tänkas påverka deras villighet att delta.
(Vetenskapsrådet, 2002)

Vidare förklarar Vetenskapsrådet (2002) gällande informationskravet att undersökningens syfte ska anges, samt att en beskrivning om hur undersökningen i stora drag genomförs. Det ska även framgå att deltagandet är frivilligt och att de uppgifter som insamlas inte kommer användas för något annat än för forskningen (Vetenskapsrådet, 2002).

2. Samtyckeskravet – ”Deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan”. I samtyckeskravet beskrivet Vetenskapsrådet (2002) att forskaren ska inhämta uppgiftslämnarens och undersökningsdeltagares samtycke, fortsatt beskriver Vetenskapsrådet (2002) att undersökningens karaktär med avseende på undersökningsdeltagarnas aktivitet. I undersökningar med aktiv insats av deltagarna skall samtycke alltid inhämtas (Vetenskapsrådet, 2002). Inför varje intervju säkerställdes att intervjupersonerna samtycker att delta på intervjun.

De som medverkar i en undersökning skall ha rätt att självständigt bestämma om, hur länge och på vilka villkor de skall delta. De skall kunna avbryta sin medverkan utan att detta medför negativa följder för dem.

(Vetenskapsrådet, 2002)

Vetenskapsrådet (2002) förklarar även att deltagarna har rätt att avbryta sin medverkan utan att undersökningsdeltagarna utsätts för otillbörlig påtryckning eller påverkan, vidare beskrivs det att individerna som deltar kan begära att strykas ur forskningsmaterialet (Vetenskapsrådet, 2002).

3. Konfidentialitetskravet – ”Uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem” (Vetenskapsrådet, 2002).

Vad som anses vara etiskt känsligt berättar Vetenskapsrådet (2002) kan variera från samhälle till samhälle, utgångspunkten ska vara vad man kan anta att de berörda och deras efterlevande kan uppfatta som obehagligt eller kränkande. Intervjupersonerna fick information inför varje intervjutillfälle vad intervjun kommer att användas till och att intervjun kommer att raderas efter att studien blivit godkänd av examinator.

All personal i forskningsprojekt som omfattar användning av etiskt känsliga uppgifter om

enskilda, identifierbara personer bör underteckna en förbindelse om tystnadsplikt beträffande sådana uppgifter.

(Vetenskapsrådet, 2002)

Vetenskapsrådet (2002) beskriver även att uppgifter som kan identifiera personer ska antecknas, lagras och avrapporteras på ett sätt så enskild människa inte ska kunna identifieras av utomstående (Vetenskapsrådet, 2002).

4. Nyttjandekravet – ”uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål”. Vetenskapsrådet (2002) beskriver att uppgifter om enskilda personer inte får användas eller utlånas för kommersiellt bruk eller andra icke-vetenskapliga syften. Detta innebär att uppgifterna om enskilda människor inte får säljas eller lånas till ex. företag som tillverkar produkter för fritidsaktiviteter, som en typ av marknadsföring (Vetenskapsrådet, 2002). Materialet som använts i studien har till syfte att användas inom utbildning.

Vetenskapsrådet (2002) beskriver även att de som deltagit i undersökningen som uppgiftslämnare eller försöksperson bör få ta del av forskningsresultatet i samband med egen begäran om hjälp eller vård från tex. Sociala myndigheter (Vetenskapsrådet, 2002).

5. Resultat

Väl vid skapandet av intervjuguiden (Bilaga 2) såg vi till att formulera frågor för att få chansen att knyta deltagarnas svar till Antonovskys (1991) tre KASAM – komponenter och till Engströms (2014) logiker. Till den första frågeställningen knöt vi samtliga komponenterna inom KASAM begreppet då vi anser att alla tre har betydelse när man avslutar med sin idrott, det kan handla om flera olika faktorer. Till den andra frågeställningen fokuserade vi på meningsfullhet, där Antonovsky (1991) menar att denne är den viktigaste av de tre gällande en persons totala känsla av sammanhang. Han kallar meningsfullhet för motivationskomponenten. Här vill vi ta reda på hur intervjupersonerna motiverar deltagarna för att fortsätta bedriva sitt fotbollsspelande, hur gör de? Hur betydelsefullt är detta arbete för tjejerna?

Under resultatets delen har vi valt att kalla samtliga personer för IP och efterföljande siffra 1–5 som identifierar de. IP står för intervjuperson.

Intervjuperson 1

Intervjuperson 1 är en man som är 39 år gammal, han har varit involverad i fotbollen i över 20 års tid, både som spelare och tränare. Idag är han huvudtränare för ett lag som är födda 2006 som håller till söder om Stockholm. Gällande utbildning har IP 1 avklarat tränarutbildning C inom SvFFs utbildningar, där denna utbildning är en grundutbildning som samtliga ledare rekommenderas att ha.

Intervjuperson 2

Intervjuperson 2 är en man som är 33 år gammal, han har varit involverad i fotbollen sen han varit 6 år gammal, dvs ca. 25 år. Idag är han tillsammans med sin kollega huvudtränare för F 15 – 19 i en klubb som håller till söder om Stockholm. Gällande utbildning har även IP 2 avklarat tränarutbildning C, men utöver detta även UEFA B och UEFA B ungdom. Han har även gått en 2 års utbildning i Bosön för att bli idrottskonsulent.

Intervjuperson 3

Intervjuperson 3 är också en man, 26 år gammal. Varit involverad inom fotbollen sen 10 års åldern som spelare, men nu är han inne på sitt 4e år som tränare och ångrar inte sitt beslut att bli tränare en sekund. Idag är han huvudtränare för ett F 15 – 19 lag som håller till söder om Stockholm. Gällande utbildning har IP 3 avklarat tränarutbildning C och gick halva UEFA B tills pandemin satte stopp för resterande av utbildningen.

Intervjuperson 4

Intervjuperson 4 är en kvinna, 43 år gammal. Spelat fotboll sen knattefotboll och har över 10 års erfarenhet som tränare. Idag är hon lagledare för ett F 15 lag som håller till norr om Stockholm. Gällande utbildning har hon avklarat tränarutbildning C, ”För mig räcker C diplom, jag ska inte träna något proffslag ändå”.

Intervjuperson 5

Intervjuperson 5 är en man, 30 år gammal. Han beskriver att han ägnat hela sitt liv åt fotbollen, i unga åldrar som spelare och började involvera sig som tränare vid 20 års åldern. Gällande utbildning har han avklarat tränarutbildning C och innehar även UEFA B och UEFA B ungdom. Idag har han tillsammans med en kollega huvudansvaret för ett F 17 lag som befinner sig centralt i Stockholm.

5.1 Skäl till att tjejer i de övre tonåren slutar med fotboll.

När vi som intervjuade IP 1 menade han att det handlade om en hel del faktorer och att det kan variera enormt från spelare till spelare, en del beskriver han slutar med fotbollen på grund av att laget splittras i dessa åldrar. ”Laget kan inte bestå i sin form eller laget blir tvungen att

flytta till en annan förening och detta kan ha avgörande betydelse för fotbollsspelande i dessa åldrar”. IP 1 menar att detta är väldigt känsligt för tjejer generellt, tjejer är i stort behov av att känna tillhörighet och vara en del av en grupp. Splittras då laget menar IP 1 att tjejer hellre slutar än att söka sig vidare till en annan förening. Vidare beskriver IP 1 att det kan ha och göra med att glädjen försvinner inom fotbollen.

Jag tror att det är viktigt att se till att vi har roligt hela tiden, både på träning och på match. Jag menar att vi inte ska förstöra glädjen i fotbollen för tjejerna, detta tror jag man gör genom att fokusera för mycket på resultat. Jag tror detta är extremt skört inom tjejfotbollen då de på en dag kan sluta spela fotboll. – IP 1

Vidare beskriver IP 1 att det handlar om att andra intressen introduceras i dessa åldrar, han menar även att detta kan variera med tanke på vilken ålder tjejerna är.

En 15 åring kan sluta spela fotboll då hon har hittat en annan aktivitet som hon känner är roligare, eller att hon har tröttnat på sporten. Medan en 18 åring kan sluta med fotboll då hon har börjat festa med sina vänner, alkohol & relationer kommer in i bilden som är mer intressant för individen. Faktorerna varierar enormt i dessa åldrar, men någonstans tror jag att det handlar om dessa faktorer. – IP 1

När vi frågar IP 2 om frågor som handlar om bortfall vid dessa åldrar börjar han med att berätta om hur mycket som händer vid sidan av fotbollen, att tjejerna går i gymnasiet och andra saker blir roligare än fotbollen.

Jag tror även att det är väldigt vanligt i flickfotbollen att man bryter upp grupper, då slutar man, då tröttnar man och slutar en kompis så slutar de själva också. Det här går tillbaka till det jag pratade om gällande tillhörighet till en grupp, tjejer är verkligen beroende av att känna samhörighet till en grupp. Jag tror detta är viktigt för att det är människor som kommer dit och utför något tillsammans, majoriteten är inte där för själva sportens skull, utan för vännerna inom laget. Börjar man peta och bryta upp de här grupperna är de avgörande för att dessa slutar. – IP2

Sedan frågade vi frågor kring hur tränaren arbetar för att spelarna ska fortsätta bedriva sitt fotbollsspelande, IP 2 menar att det handlar om att ha en ständig dialog med samtliga spelare, för att få en bild av vad spelarna också vill.

Jag bjuder in mina spelare till samtal, där hon för berättar om vad hon vill för nästkommande år, och hur hon vill att det ska se ut. Jag tror att det är viktigt att höra vad spelarna vill, så vi kan sträva åt samma håll. Vi tränare har alltid en plan för hur vi vill att det ska se ut, men håller inte spelarna med om detta kommer det inte funka. Därför bjuder jag in samtliga spelare till samtal.
– IP 2

IP 2 fortsätter beskriva ett problemområde som har en väldigt stor påverkan på fotbollsspelare, främst på tjejsidan, där det har blivit mer normaliserat att prata om känslor osv menar IP 2. Prestationsångest menar IP 2 har en betydelse för deltagandet.

Många tjejer lider av prestationsångest och jag tror att många tjejer har det svårt att handskas med sin prestationsångest, jag tror även att det blir svårt då jag är en manlig ledare, de pratar inte om sådant med mig. Jag tror det skulle vara skillnad ifall jag var en kvinnlig ledare. – IP 2

IP 2 menar att det är upp till oss tränare att prata om sådant med hela gruppen, att det ska vara okej att passa bort en passning, att missa ett friläge, att släppa in ett mål. Det ska inte vara någon fara, men IP 2 pekar på att detta drabbar tjejer mer än vad det gör med killar.

Jag kommer fortsätta att jobba med den här problematiken tills vi når en nivå där tjejerna ska känna sig helt trygga i olika miljöer, vissa vill i dagsläget inte delta under matcher då de är rädda att misslyckas framför publik osv. Det gör mig genuint ledsen. – IP 2

Under intervjun med IP 3 blev svaren likvärdiga med de vi pratat med innan och vi märker att det rör sig om samma faktorer och att svaren blir likvärdiga med de vi fått från tidigare intervjuer. Gällande frågorna som rörde sig om varför tjejerna slutar menar IP 3 att det är väldigt mycket nytt som introduceras i livet, gymnasium, fester och saker som är mer intressanta än fotbollen helt enkelt.

Tjejerna får känslan av att de missar saker när de är på träningar eller lägger en hel dag på matcher. De fåtal tjejer som slutat i mitt lag under åren hade argumentet att de inte tycker att tiden för fotboll längre finns, men hur många timmar lägger de på fotboll i veckan egentligen? 2 träningar + en match, blir ju typ 4 – 6 timmar i veckan haha. – IP 3

IP 3 fortsätter förklara att fotbollen är viktig för tjejernas framtida hälsa, han menar att det ska vara en självklarhet att ha en aktivitet som man utför, dels för att minska risker för skador

osv. men även för att glädjen i sporten. En intressant analys som IP 3 lyfter upp här handlar om föräldrastödet, han menar att det inte finns på samma sätt inom tjejfotbollen som det finns inom killfotbollen

Föräldrar tar inte deras idrottande lika seriöst som de tar med killars idrottande, det vet man ju bara med de i laget som har bröder, föräldrarna är på deras matcher varje gång men inte dykt upp en enda gång på tjejernas match. Det påverkar ju en del också, att inte känna stödet hemifrån att fortsätta. – IP 3

Vidare berättar IP 3 om att det är viktigt att ställa krav och utmana sina spelare hela tiden, att det är otroligt viktigt för motivation. IP 3 fortsätter beskriva att spelarna tappar de extra procenten som är viktiga för motivationen ifall vi som tränare inte ställer de kraven.

Jag vill försöka att få de motiverade genom att ställa krav och utmana de mycket och jag tror att det är viktigt för att skapa den här lagkänslan som tjejerna är i stort behov av. Jag tror man kan göra detta genom att ständigt ställa krav och utmana de. Jag vill bara förtydliga att det inte ska låta negativt, kraven jag ställer ser jag lyfter varje spelare att ständigt göra sitt yttersta för att utvecklas. – IP 3

Men IP 3 menar att det finns sina utmaningar i och med att han är tränare för ett lag där det är spridda åldrar, IP 3 menar att den här problematiken inte finns på samma sätt på killsidan, där det finns tillräckligt med spelare för varje ålderskull. På tjejsidan kan det behövas att man slår ihop flera ålderskullar för att få tillräckligt med spelare, och det har sina konsekvenser menar IP 3.

Vi har haft svårt att skapa den optimala gruppdynamiken då den yngsta i vårt lag är 14 och den äldsta är 19, de har ingenting gemensamt, den ena pratar liksom om när hon får lägga sig på kvällen och den andra har blivit intresserad av fester och killar. Det blir svårt att få den här lagkänslan men jag tror det är superviktigt för tjejer. – IP 3

När det var dags att intervjua IP 4 kände vi som intervjuade oss extra spända för det som komma skall, inte för att vi på något sätt skulle genomföra intervjun på något annorlunda sätt, utan för att det äntligen ville ställa upp en kvinnlig ledare. När vi pratade med IP 4 om problematiken kring att många tjejer slutar i tonåren kunde hon inget annat än att instämna.

Ni har verkligen fångat upp ett intressant och viktigt ämne, jag vet att det här är verkligheten.

Tjejerna slutar i dessa åldrar och ibland ställer jag mig själv frågan: Vad gör jag för fel? – IP 4

Vidare berättar IP 4 hur hon år efter år jobbar med den här problematiken, liksom samtliga de andra intervjupersonerna pratade även IP 4 om att hon tycker att motivationen är en viktig nyckel i tjejernas fotbollsdeltagande och att relationsskapandet är A och O.

Jag försöker ständigt att motivera spelarna, utmana de på träningar/matcher och även försöka bygga relation med varje individ i laget. Jag vet att relationer är den viktigaste pusselbiten.

– IP 4

När vi väl frågade frågor som handlade om problematiken kring avhopp hos tjejerna menade IP 4 att det handlar om många faktorer, men liksom IP 2 berättar IP 4 att det är viktigt med tillhörighet och känslan av att vara en del av en grupp.

Väldigt många faktorer, men jag tror den främsta handlar om tillhörigheten, i dessa åldrar är det vanligt att lag splittras då vissa av tjejerna blir för gamla för att spela juniorfotboll och behöver ta steget till seniorfotboll. Bryggan över till seniorfotboll blir oftast slutet för majoriteten av tjejerna då deras tidigare lag bryts upp. – IP 4

Vidare berättar IP 4 om faktorer som handlar om själva spelaren, liksom IP 2 berättar även IP 4 att det kan handla om faktorer som berör själva spelaren. Prestationsångest är något som är väldigt vanligt i dessa åldrar menar IP 4, för vissa spelare kan det låsa sig vid matchmoment, att de blir för nervösa för att närvara.

Jag tror även att ångest kopplat till prestation är något som tjejerna drabbas av i dessa åldrar och kan vara så överstiget att de hellre slutar med fotbollen än att de jobbar tillsammans med oss mot sin prestationsångest. Jag har pratat med så många tjejer under mina år som berättar om denna problematik för mig, och hur hon känner att den äter upp henne inifrån. Spelarna berättar att det inte är värt att fortsätta för de känner att dem inte får tillbaka tillräckligt mycket glädje av sporten mer. – IP 4

IP 4 visade även oss hur de i deras förening jobbar för att undvika avhoppning kring tonåren, både på tjej- och killsidan. I deras förening har de tagit fram en arbetsmodell som förening arbetar mot, IP 4 beskriver:

Jag skrev ner hur vi i vår förening arbetar mot det här problemet innan ni kom, så jag är lite förberedd haha. Jag väljer att lyfta fram det som jag anser är de viktigaste punkterna:

Nr 1: Det är jätteviktigt att ha utbildade ledare, det skapar en sundare träningsmiljö. Har vi bra ledare involverade i föreningen, tror vi att färre tonåringar slutar.

Nr 2: Ha mer fokus på utbildning än resultat, det blir lätt för ledare att fokusera på att vinna matcherna under helgerna. Det viktigaste i dessa åldrar är fortfarande att lära sig spelet.

Nr 3: Den här tror jag är den viktigaste punkten som vi arbetar med, kombinera glädje och fotboll, det ska vara roligt att spela fotboll. När jag var tonåring var fotboll det roligaste jag visste, det har hänt en del sedan jag var det iför sig haha. – IP 4

Under intervjun med IP 5 dök det upp en annan faktor som han menade hade en avgörande roll till tjejernas deltagande och varför de slutar med fotboll, IP 5 berättar att en anledning som inte dykt upp tidigare.

Jag har tränat olika lag runtomkring Stockholm under 10 års tid nu och jag har alltid haft detta problem, att mina spelare slutar med fotboll i tonåren. Både på kill- och tjejsidan, men det som är mest utmärkande är att tjejer slutar i dessa åldrar på grund av skador anser jag. – IP 5

Intressant noterade vi som intervjuade detta och fortsatte fråga om just skadebiten, varför IP 5 tror att just den biten är avgörande för deltagandet. IP 5 beskriver att det handlar mycket om hur tränare arbetar för att undvika detta.

I dessa åldrar runt 15 års åldern, lite tidigare till och med, börjar tjejerna komma in i pubertetsåren. Det här leder till att vissa får en ordentlig tillväxt i både ben och höfter, vilket får sina problem. Jag har läst på mig kring detta problemområde och har försökt förebygga just detta.

1 – Jag försöker ha en god variation i mitt träningsinnehåll, detta för att tjejernas leder i kroppen är känsliga för belastning under tillväxtåren.

2 – Jag introducerar gymträning till tjejerna i vårt gym bredvid anläggningen, där får de utföra rörlighets- och cirkulationsträning i samråd med mig. – IP 5

Vidare berättar IP 5 om hur detta gett en positiv effekt, kring hur det påverkar tjejer i gruppen av att ha ett sådant program. IP 5 rekommenderar att samtliga föreningar följer detta upplägg på ett liknande sett, då han sett markant skillnad genom åren.

Jag ser att antalet som slutar i min träningsgrupp har minskat efter vi introducerat detta koncept, i min mening tror jag att det är avgörande till varför tjejer slutar. Tidigare har jag slarvat lite med det här, att det inte är så viktigt... Men så fel jag hade. Man lär sig hela tiden, ingen är perfekt. – IP 5

Det intressanta här är att det är väldigt lika svar mellan de som vi har intervjuat, faktorerna som är avgörande till att tjejer i de övre tonåren slutar är väldigt lika oavsett i vilken förening vi har varit vid. Samtliga IP svarar ungefär på samma sätt gällande problematiken kring bortfallen i dessa åldrar, vi står fortfarande här och undrar varför det blir såhär? Varför fortsätter det spela fler killar än tjejer i dessa åldrar? Handlar det om bara om tillhörighet och att man vill vara del av en grupp eller handlar det om en intressant sak som IP 2 tog upp – ”Kan det handla om att herr fotbollen har fått mer uppmärksamhet i media, betydligt högre löner och att det enda man ser på TV är herrfotboll. Jag tror detta är en stor skillnad mellan tjej- och killfotbollen, att killar fortsätter för att det hela tiden motiveras av den här moroten framför sig, att någon dag kliva upp på den stora scenen. Riktigt på samma sätt fungerar det inte på tjejsidan”. Det var en väldigt intressant analys som fick oss som intervjuar att tänka till en del, det är inte lika enkelt som det låter för tjejerna att fortsätta spela fotboll efter de övre tonåren. Det finns yttre faktorer som påverkar tjejernas deltagande enormt, en av dessa som IP 2 beskrev där herrfotbollen får en betydligt högre lön än damfotbollen. Påverkar detta deltagande? Hur påverkar detta deltagande? Varför påverkar detta deltagande? Frågorna är många, men resan måste fortsätta.

5.2 Hur tränare kan motivera tjejer i de övre tonåren till vidare spelande.

Under intervjun hade vi förberett frågor som berörde tränarnas roll i hur de kan fortsätta motivera spelarna till vidare spelade, IP 1 började med att förklara att det måste finnas grundförutsättningar dvs. att det finns en tillräckligt stor trupp med många spelare. Här beskriver IP 1 att spelarna också särskiljer sig från varandra i truppen där det blir en balanserad och jämn nivå, där spelaren alltid får mätas med jämbördiga spelare som håller likvärdig nivå ”Att någon spelare inte blir utmanad och tycker det är alldeles för lätt eller motsvarigheten där en spelare aldrig får röra bollen och tycker det är alldeles för svårt”. Vidare beskriver IP 1 att indelningen kan få konsekvenser:

Jag tror att detta kan få en negativ utkomst också, man kan bli skild ifrån sin bästa kompis som var anledningen till att man började spela fotboll, där behöver vi ha en balansgång och förklara

för spelaren att det bästa för individens utveckling är att spela på den tänkta nivån som tränaren bestämt. – IP 1

Fortsatt beskriver IP 1 att bra ledarskap också är en viktig faktor att fortsatt motivera tjejkerna, IP 1 menar att bra ledarskap handlar om att tjejkerna blir respekterade, blir sedda och uppskattade i gruppen. Det kan i vissa fall även handla om att få en klapp på axeln eller att verbalt få höra att man gjort något bra, beskriver IP 1.

Jag tycker också att du ska få höra när du inte gör något bra, det är likadant som en bra uppfostran hemma. Man måste få höra båda delarna för att utvecklas som individ, både positiva saker och negativa saker. – IP 1

Vidare berättar IP 1 att relationer har en stor del till vidare spelande, att relationsbyggande mellan tränare och spelare har en stor betydelse. Både för spelare och för tränare, IP 1 menar att båda gynnas av en god relation sinsemellan.

Jag menar att relationer är A och O gällande denna problematik, jag försöker prata väldigt mycket om saker som inte handlar om fotboll både innan och efter träningarna för att det är viktigt för spelarna. – IP 1

Vidare berättar IP 1 att känslan av att lyckas är A och O. IP 1 förklarar att spelare är i ständigt behov av positiv feedback och genom att ständigt lyckas med aktioner menar IP 1 att spelarna får denna känsla.

Det är viktigt att i största grad se till att samtliga spelare är i en miljö där spelaren känner att den kan lyckas. Finns det inte en sådan miljö för spelaren är risken stor att den slutar, därför behöver vi som tränare alltid nivåanpassa träningarna. Dela upp tjejkerna utifrån kompetens och låta denne mätas med jämbördiga. – IP 1

IP 1 berättar även att den viktigaste detaljen är att spelaren är i behov av positiv feedback när denne gör något bra, ”Ibland slänger spelarna ett öga på oss tränare efter den har gjort något bra för att den vill bli bekräftad från oss tränare”.

När vi pratade med IP 2 började han med att poängtera hur viktigt det är att få tjejkerna inom laget att förstå vad det är vi gör och vad vi strävar efter med gruppen de jobbar med, IP 2

fortsätter beskriva att farhågan ifall man inte berättar detta är att det kan uppstå grupperingar som tycker olika och att man kan få gruppen emot sig. IP 2 pekar på att detta är viktigt för motivation hos spelare, att veta de kort- och långsiktiga målen med gruppen.

Spelare i gruppen ska känna att jag mår bra här och att spelarna ska kämpa mot de målen vi satt upp tillsammans. Känner de inte denna inre motivation tror jag att det kan bli svårt att motivera spelarna till vidare spelande, i denna förening har vi fokuserat mycket på att ledare ska tillsammans, i samråd med sina spelare sätta upp mål ständigt. – IP 2

IP 2 berättar att det även till stora delar handlar om de sociala faktorerna runt omkring som har en betydelse för spelarnas deltagande, gruppdynamik och tillhörighet.

Gällande upplägget av träningar har IP 2 även en viktig detalj att lägga till gällande denna frågeställning, här beskriver han att det glädjen på träningarna är A och O, det ska vara ok att skratta på träningarna. Följande citat säger IP 2 och avslutar med ett skratt.

Varje pass behöver inte vara superseriöst, vissa pass kan upplägget gynna gruppens harmoni och dynamik. Vi kan på vissa träningar ägna femtio procent av den utan boll, för att bara fokusera på glädje och gruppövningar. För att sedan köra match resten, det är okej, i Sverige är min känsla att det nästan blivit tabubelagt att skratta på träningar. Det ska vara så jävla seriöst hela tiden. – IP 2

IP 3 berättar att det finns otroligt mycket som tränare kan göra för att tjejerna ska fortsätta spela, IP 3 återkommer till motivationskomponenten i sitt fotbollsspelande, att hålla uppe motivationen hos spelarna kommer bidra till att de fortsätter.

Om vi går till mitt lag så motiveras de inte av att vi står och stampar på samma ställe, utan att hela tiden försöka utmana de. I år har vi vunnit vår serie som vi nu spelat i två år i rad, hade vi kört samma serie igen hade det nog fått en negativ utspelning hos tjejerna. Vi har istället kommit överens att ta steget upp och köra seniorfotboll, och då är det viktigt för mig att fortsatt förklara för tjejerna att de är under utbildning och att det kommer bli väldigt tufft i seniorfotbollen men att vi kan ge det ett försök. – IP 3

Det är intressant hur IP 3 beskriver sitt samråd med sina spelare, att han verkligen fått en relation med sina spelare som verkligen gynnar gruppen i sin helhet. IP 3 menar dock att detta kan ha ett negativt utfall hos vissa individer då inte samtliga ville detta,

Om man är i ett lag där mer än hälften är där för att tävla och köra seriöst, och andra hälften inte är det så måste man hitta en balans. Vi har haft lösningen med att spela i två olika serier med tjejerna, hälften kör i en svår serie och andra hälften kör i en enklare. Det har fungerat skitbra. – IP 3

IP 3 menar att det är viktigt för samtliga spelare i laget att känna att man mäter sig mot jämbördiga spelare, både på träning och på match. IP 3 fortsätter förklara att det inte är schysst mot spelare att mätas med någon som ligger långt före/efter en själv i utveckling, det gynnar inte spelarnas utveckling.

Jag som tränare har ett jobb att alltid nivåanpassa träning & matcher, med det menar jag att man delar upp tjejerna under träning så de matchas mot spelare som har liknande kunskaper som en själv. Den sämsta ska inte möta den bästa på träning, och vice versa. Det gynnar ingen. – IP 3

En annan viktig faktor som IP 3 lyfter upp handlar om relationer som han varit inne på tidigare men återigen vill förtydliga, likt tidigare intervjupersoner betonar IP 3 vikten av relationer mellan tränare och spelare.

Jag vet att det är viktigt med relationer till sina spelare. Alla har olika tränarstilar, vissa tränare pratar ju knappt med sina spelare men där är jag tvärtom, det svåra för mig här är att ha balansen mellan kompis och tränare. Man vill bara vara kompis, då kommer de inte lyssna på en. – IP 3

IP 3 fortsätter beskriva att jobba med relationer med sin spelare är något som han jobbat med under en längre period och tycker sig se positiva effekter av.

Jag ser hur mina spelare tycker att det är viktigt med relationer, de kan nästan prata om vad som helst med mig. Mina spelare litar verkligen på mig. Jag tror det här har en positiv effekt på deltagandet också. – IP 3

Vi blev intresserade av hur detta kunde ha en positiv effekt på deltagandet och fortsatte fråga om detta, IP 3 svarade.

Mår tjejerna bra i träningsmiljön kommer de vilja fortsätta, vi arbetar mycket med att skapa en sund träningsmiljö, det bidrar till att tjejerna mår bra. Mår spelarna bra i gruppen, ökar sannolikheten att de kommer fortsätta spela. – IP 3

När vi pratade med IP 4 om detta grundade hon samtliga svar i utbildningsdelen, att ha en utbildning är en bra grund för samtliga tränare att ha. IP 4 fortsätter förklara att utbildning har en viktig betydelse för tränare överlag, då vet de vad dem håller på med under sina träningar.

Jag står fast vid att man kontinuerligt ska utbilda sina ledare inom föreningen, då är det viktigt att ha någon som arbetar med fotboll på heltid och som kan det som ska läras ut. Tränare behöver ständigt feedback på hur de arbetar med sina grupper, vad de behöver göra bättre för att få till en bättre träningsmiljö. Det är lite som att sträva efter perfektion hela tiden, tränarna vill ju i de flesta fall bara hjälpa till och lära ut, men ibland kan det slå fel ut. Därför menar jag att utbildning är viktigt. – IP 4

IP 4 menar att utbildning bidrar till att tränare vet hur man ska handskas med en grupp, och även hur man i sin tränarstil väljer att instruera sina spelare. IP 4 menar att detta är viktigt för att få gruppen med sig.

Det är jätteviktigt att kunna fotboll i teorin, men kan du inte förmedla det du vill lära ut i praktiken fallerar allting. Därför menar jag att vissa tränare behöver hjälp med detta, för det kan vara avgörande för spelarnas framtida fotbollsutövning. – IP 4

Vidare berättar IP 4 att tränare har stort ansvar för det psykiska välmående, IP 4 fortsätter förklara att vissa tränare slarvar med detta ämne. Tränare är som mentorer för ungdomarna under dessa åldrar, IP 4 menar att tränare är förebilder för spelarna.

Jag vet även efter alla dessa år att vi som tränare har ett ansvar för spelarna som befinner sig i laget, vi behöver först och främst se varje individ, med det menar jag att ge uppmärksamhet till samtliga i laget. Spelarna är i behov av att känna sig sedda och det bidrar till att de känner sig trygga, en så liten grej för oss tränare, gör jätteskillnad för spelarna, tro mig. Det här kommer bidra till att spelarna fortsatt vill befinna sig i träningsgruppen framöver. – IP 4

IP 5 återgår återigen till sitt svar som han beskrivit i första delen gällande varför tjejerna slutar när vi frågade frågor kring vad tränarna kan göra för att motverka att tjejerna slutar, i stora

drag berättar IP 5 om förberedelser inför det som komma skall. IP 5 förklarar vad han anser att sitt jobb som tränare har för uppgifter.

Återigen, förebyggande arbete. Mitt jobb som tränare enligt mig, är att behålla tjejerna hela vägen upp till seniorfotboll, då jag inte kan behålla de för dem blir för gamla. Men! Till dess, är det mitt ansvar att se till att samtliga fortsätter spela fotboll. Det förebyggande arbetet handlar dels om mitt träningsprogram, att behålla tjejerna friska och skadefria. Men även om att ständigt utmana de på varje, då menar jag verkligen varje träning och match. – IP 5

Vi som intervjuade fortsatte fråga kring hur tränaren i fråga utmanar sin trupp, likt IP 3 berättade IP 5 om vikten av att nivåanpassa både träningstillfälle och matcherna. IP 5 menar att det är av vikt att man mäter sig mot jämbördiga spelare.

Först och främst så försöker jag alltid se till så att man spelar mot de som har liknande förutsättningar, med de menar jag att man ska mäta sig mot jämbördiga. Det kommer leda till att samtliga mäter sig på sin egen nivå och får chansen att lyckas, det är jätteviktigt. – IP 5

Vidare berättar IP 5 om att tillhörighet är en viktig komponent för att tjejerna ska fortsätta sitt fotbollsspelande, IP 5 fortsätter förklara att det skiljer sig mellan tjej- och killfotbollen i denna aspekt. Tjejer är i större behov av tillhörighetskänslan menar IP 5.

Inom tjejfotbollen är känslan av tillhörighet jätteviktig, mycket mer än den är på killsidan. Tjejer är i behov av den är känslan då det blir en form av trygghet för de. De kan spela i samma lag i över 10 år med resonemanget att det blivit som en familj, och att man inte vill lämna laget. Även fast man kan ta steget till ett bättre, så strävar de inte efter bättre. Det är min känsla, här är skillnaden gentemot killsidan där man så snabbt som möjligt vill nå de bästa Stockholmslagen, för att man tror att det är den enda vägen till proffslivet. – IP 5

Sammanfattningsvis är ledarskap den viktigaste delen i att arbeta främjande för att behålla tjejer i de övre tonåren inom fotbollen enligt intervjupersonerna. Delar som lyfts handlar om grundförutsättningar, sociala faktorer, relationer, välmående, motivation och mål vilket alla kan härledas till tränaren. För att sköta alla delar krävs det att tränaren har ett bra ledarskap men det krävs också att ledaren har rätt förutsättningar till detta genom exempelvis utbildning.

6. Diskussion

Antonovsky (1991) menar att begriplighet syftar på information som kommuniceras genom inre och yttre stimuli, det som händer runt omkring oss och inom oss. Vidare menar Antonovsky (1991) att information antingen kan vara ordnad och strukturerad eller bli till ett kaotiskt brus. Detta handlar alltså om hur man tolkar informationen och förstår sin omgivning samt det som händer runt omkring, vilket alltså avgör nivån av begriplighet hos individen. Begriplighetskomponenten handlar alltså om hur en person uppfattar och uppfattas av sin omgivning, ifall individen anser sig förstå och bli förstådd av andra (Antonovsky, 1991).

I den här studien används begriplighetskomponenten för att ta reda på hur intervjupersonerna upplever sig förstå sin roll som tränare gentemot sin spelartrupp. Vi försöker även ta reda på ifall intervjupersonerna har koll på vad som förväntas av de och vad de kan förvänta sig av sin omgivning i form av spelare, hjälptränare och föreningen överlag. Här understryker Wagnsson (2021) vikten av att få en utbildning från föreningen man är verksam i, att veta vad som är tränarens arbetsuppgift. Wagnsson (2021) menar att tränarens uppgift är att veta när denne ska använda sig utav exempelvis positiv förstärkning eller när tränare ska ingripa ifall det uppstår intriger mellan spelare. Utifrån detta reflekterar vi att det krävs att tränare själva har ett driv och en vilja att utvecklas genom utbildning då föreningarna inte verkar ta det initiativet. Utifrån genomförda intervjuer och egna erfarenheter inom föreningar verkar i många fall tränare veta vad som förväntas och krävs av de i deras roll. Risker finns då att tränare i dessa fall tänker tillbaka på den tid de själva spelade fotboll och imiterar deras egen tränare från sin ungdomstid. Detta kan få negativa påföljder utifrån att fotbollen har utvecklats sedan dess. Föreningarna behöver alltså ta ansvar för att utbilda sin tränare av flera anledningar, bland annat för att skapa grundförutsättningar för att kunna behålla tjejer i de övre tonåren inom fotbollen som föreningsidrott.

Antonovsky (1991) menar att hanterbarhet handlar om hur en person kan hantera sin vardag, i form av hur mycket resurser denne har till förfogande. Vidare förklarar Antonovsky (1991) att hanterbarhet handlar om att ”möta de krav som ställs av de stimuli som man bombarderas av. Står till ens förfogande kan syfta på resurser som är under ens egen kontroll eller som kontrolleras av andra” (Antonovsky, 1991). En person med hög begriplighet tycker inte att livet behandlar en orättvist samt att man klarar av oförutsägbara händelser som sker i vardagen. Detta kan bli ett problem för en spelartrupp märkte vi när vi genomförde

intervjuerna, samtliga intervjupersoner pratade om att relationer är extremt viktigt för spelarna, vad skulle hända ifall denne tränare slutade? En tränare kan vara till hjälp men kan även bli ett hinder för spelarnas utveckling då vissa spelare kan bli för beroende av en specifik tränare. Franzen (2004) lyfter att det är viktigt med ett bra ledarskap för unga spelare, frågan blir väldigt öppen men menar att det går att sätta i relation till vilka som hoppar av idrotten och inte.

Mer bestämt gäller det att viktiga sociala relationer som man är en del av utanför fotbollen också finns innanför den. Tanken är att deras närvaro skulle understödja deltagandet i fotbollen och därmed göra det svårare att sluta.

(Franzen, 2004)

Franzen (2004) fortsätter betona att relationer är viktigt att ha inom fotbollen, finns det inte blir sporten mindre attraktiv. När vi genomförde intervjuerna pratade samtliga intervjupersoner om relationer och hur viktigt detta är, både mellan spelare – tränare, spelare - spelare men också mellan tränare – spelare. Inom tjejfotbollen är relationer väldigt viktigt, tjejer vill känna känslan av gemenskap och att de tillhör en grupp. Wagnsson (2021) betonar i och med sina spelarutbildningar han genomförde, att det är viktigt för spelare att våga ta ställning, våga uttrycka sina känslor osv. I och med detta menar Wagnsson (2021) att relationerna mellan spelarna blir bättre och att det blir en tryggare miljö för spelare då de tillsammans har genomgått en utbildning där de pratat om områden som vanligtvis glöms bort. Vi som skriver denna studie understryker det Franzen (2004) och Wagnsson (2021) berättar om kring relationer, Franzen (2004) och Wagnsson (2021) menar att det är viktigt med relationer i en spelartrupp. Dels med tanke på att gruppen tillsammans fungerar bättre ifall alla trivs tillsammans, men också utifrån att man genererar bättre resultat som grupp. Detta finns det exempel på, det finns många tränare som i dagens fotboll fokuserar väldigt mycket på relationer utanför fotbollen genom att tillsammans genomföra olika aktiviteter utanför fotbollen för att stärka banden mellan spelarna samt göra gruppen mer sammansvetsad.

Antonovsky (1991) förklarar att meningsfullhetskompenten är den av tre komponenter som berör motivation, med tanke på att denna komponent berör motivationen menar Antonovsky (1991) att den kan ses som den viktigaste komponenten även om de tillsammans är viktiga och bildar en helhet (Antonovsky, 1991).

Formellt syftar KASAM – komponenten meningsfullhet på i vilken utsträckning man känner att livet har en känslomässig innebörd, att åtminstone en del av de problem och krav som i livet ställer en inför är värda att investera energi i, är värda engagemang och hängivelse.

(Antonovsky, 1991)

Vidare beskriver Antonovsky (1991) att känslan av meningsfullhet kommer bestämma huruvida man vill tackla problemen man ställs inför, är man engagerad och tro sig förstå sina problem som man ställs inför kommer det leda till att man finner en stark motivation att söka resurser, tills man hittar lösningen på problemen (Antonovsky, 1991). Med detta med oss i intervjuerna ville vi ta reda på hur tränarrollen har en betydelse för motivation, vi ville förstå vad som är drivkraften för dessa tränare att utföra sitt arbete. Svaren vi fick var intressanta, ifall tränarna själva inte känner sig motiverade till att genomföra vissa pass är det svårt att motivera spelarna till detta. Det är viktigt att det är en ömsesidig motivation, både att tränaren känner inre motivation, och att spelarna känner detsamma. Annars blir det svårt att genomföra. Jakobsson et al. (2014) berättar att meningsfullhet relaterar till hur mycket man känner att livet är meningsfullt och att utmaningarna man ställs inför är värda engagemanget. Vidare berättar Jakobsson et al. (2014) att det handlar om att känna en positiv förväntan på livet och på framtiden. I detta fall betonar skribenterna att det handlar om att involvera sig i den specifika sporten (i detta fall fotboll), känna engagemang och offra sin tid (Jakobsson, 2014). En intressant analys som gjordes i Jakobsson et al. (2014) var dock att många ungdomar som fortsatte med sin idrott gjorde det med anledning av att de kände en förbättring, utveckling och lärdom i sin träning. Men inom fotbollen fokuseras träningen i dessa åldrar att förbereda spelarna inför att vinna matcherna, att tävla är en del av spelet menar Jakobsson et al. (2014). Men ungdomarna som deltog i studie betonade att detta inte var skälet till att de fortsatte (Jakobsson, 2014).

Carlman et al. (2013) lyfter i sin undersökning att det finns variationer gällande kön, vilken sport man utövar och ålder på deltagarna. Intressanta analyser som skådats är enligt Carlman et al. (2013) att anledningar till avhopp handlar om att deltagarna vill ha mer tid till skola, ägna mer tid till andra idrotter eller att man inte kommer överens med sin tränare. Varför blir då detta relevant? Vi anser att detta kan kopplas till vad Antonovsky (1991) säger om meningsfullhet, är utmaningarna man ställs inför värda engagemanget? I de fall där ungdomar hoppar av sina idrotter tyder det inte på att engagemanget finns att fortsätta, varför blir det på

detta vis? Carlman et al. (2013) menar även att könsskillnader har en betydelse här, att flickor hoppar av sin idrott i större utsträckning än pojkar då flickor anser sig ha en låg prestationsförmåga och att de upplever för mycket press. Det blir en negativ konsekvens av detta, det är en självklarhet. Varför skulle tjejer vilja fortsätta med en idrott när man ständigt har känslan av press (Carlman, 2013). Vi reflekterar även om det kan ha att göra med damfotbollens lägre status inom fotbollsvärlden. Det finns fler förebilder och framtidsdrömmar inom herrfotbollen, synlighet i media och ekonomiska tillgångar kan vara skäl till den problematiken. Unga killar kan drömma om att komma till toppen, bli ekonomiskt oberoende och världskända samt hyllade globalt för sitt spel. Unga tjejer har inte möjlighet att drömma om samma saker så som strukturen inom fotbollsvärlden ser ut idag. Det finns inte samma efterfrågan på damfotboll vilket leder till att damer som vill spela på toppen kanske inte kommer kunna leva på sin dröm. Spelare inom damfotboll behöver ha andra jobb vid sidan av. Jämställdheten inom fotbollen är låg, en ung tjej som spelar fotboll kan alltid drömma om samma saker en ung kille som spelar fotboll kan, dock blir skillnaden att det inom herrfotbollen är realistiskt och kan bli verklighet. Som det ser ut idag är det inte en dröm som kommer att gå i uppfyllelse inom damfotbollen.

Engström (2014) lyfter att idrott generellt förknippas med prestation, ”man ska vara kompetent och visa upp för andra eller för en själv att man är framgångsrik” (Engström, 2014). Vi tänker att man kan koppla detta till prestationsångest, att deltagarna som utövar idrott känner känslan av att man ska vara tillräcklig, och att känslan att känna sig otillräcklig kan få en negativ effekt på deltagandet. Engström (2014) menar att man ska träna för att kunna prestera i konkurrens med andra, detta kan både få negativa och positiva konsekvenser. De negativa konsekvenserna innefattar att tjejer i de övre tonåren upplever prestationsångest och stress/oro för att man ska bli av med sin plats i laget. De positiva konsekvenserna är att det kan bidra till motivation då vissa tjejer i de övre tonåren är i behov av konkurrens för att känna sig motiverade. ”Att själv avgöra vad som ska anses som dåligt, acceptabelt eller berömvärdt blir, enligt denna logik, ogörligt om inte prestationen relateras till vad någon annan gör” (Engström, 2014). Engström (2014) talar även om i denna logik att tävling måste arrangeras för att en vinnare ska koras. Vad händer med de som inte vill tävla? Vissa spelar fotboll endast för rekreation, ska de inte få göra detta utan att konkurrera om att vinna hela tiden? Vi tror att många tjejer i de övre tonåren slutar med fotboll just av detta, att man hela tiden ska tävla och att glädjen i sporten därav försvinner. Vilket det var delade åsikter kring

när vi höll intervjuerna, en del pratade om att tävling är viktigt för att tjejerna ska fortsätta medan andra tyckte att tävling inte är den avgörande faktorn. Engström (2014) lyfter även att framgång och avancemang är bevis för att man är på rätt väg och kan därför ses som viktiga tillgångar. Däremot lyfts inte vilka negativa konsekvenser detta kan få på kroppen. Engström (2014) menar att kroppen blir till ett instrument och omedvetna hälsorisker kan bli priset för denna konkurrens. ”Den som inte är framgångsrik hotas av uteslutning eller nedflyttning och framstår som ointressant eller i värsta fall som misslyckad och patetisk” (Engström, 2014). Ska det behöva vara så? Att man antingen är det ena eller det andra? Är jag inte framgångsrik inom min sport behöver jag ses som ointressant och patetisk? Engström (2014) förklarar även att kampen är en viktig ingrediens för tävlingsidrotten, då den bidrar till spännings- och upplevelsemoment. Vidare förklarar Engström (2014) att det kan bli negativa konsekvenser av att endast lägga fokus vid matchresultat och placering i ett seriesystem. Att ”urholka spänningsupplevelsen och också medföra en elitisering och utslagning” kan ”medföra negativa konsekvenser för förenings- och klubbkänslan” vilket är av vikt för att tjejer i de övre tonåren ska stanna inom fotbollen (Engström, 2014).

Det som intresserar oss i denna studie är att få en överblick kring varför tjejer i de övre tonåren slutar, hur kan man förebygga detta? Varför slutar många tjejer med fotboll? Vilka faktorer är avgörande? Svaren vi fick från intervjupersonerna var lika varandra, samtliga pratar ungefär om samma saker. Problematiken är aktuell, tränare och ledare pratar om detta, både från förbundshåll där SvFF pratar om detta men även inom föreningarna. Det vi anser är positivt är att diskussionerna är igång kring detta, vad som behöver komma framöver menar vi handlar om att fortsatt utbilda tränare / ledare kring detta och motverka att tjejer slutar med fotboll. Vi som skriver denna studie menar att det kan få väldigt allvarliga konsekvenser för fotbollen på tjejsidan, det behöver tas på allvar. Skillnaden mot herrfotbollen är att det finns tillräckligt många spelare i varje årskull hela vägen upp till seniorfotbollen, unga killar konkurrerar mot varandra från tidig ålder. Killar överlag som är involverade i fotbollen jämför sig med andra ständigt, strävar ständigt mot att bli ”Den nya Zlatan”. Här tror vi att det skiljer sig mot damfotbollen, det är inte på samma sätt där, det finns förebilder, men vi tror inte att de når ut till de unga tjejerna på samma sätt.

6.4 Metoddiskussion

Studien har genomförts utifrån den kvalitativa ansatsen med hjälp utav semistrukturerade intervjuer. Bryman (2011) beskriver att kritiken som riktas mot kvalitativa forskare är att de

oftast startar processen med ett öppet tillvägagångssätt för att längs vägen tydliggöra frågeställningarna (Bryman, 2011). Detta var något vi även gjorde då vi kände att frågeställningarna behövdes tydliggöras längs vägen en aning. Bryman (2011) fortsätter beskriva att kvalitativa forskare ofta får kritik för sina resultat då de i alltför stor utsträckning bygger på forskarens uppfattningar, om vad forskaren tycker är viktigt eller betydelsefullt. Vidare förklarar Bryman (2011) att kvalitativa studier har svårigheter att replikera en undersökning, detta med anledning av att undersökningen blir styrd av forskarnas intresse. Bryman (2011) förklarar även att i kvalitativa undersökningar blir forskaren den viktigaste personen vid datainsamlingen, då det som registreras oftast är det som forskarna har valt att inrikta sig på. "Undersökningspersonerna i en kvalitativ studie påverkas högst sannolikt av forskarnas egenskaper, till exempel deras kön, ålder och personlighet" (Bryman, 2011). Väl vid intervjutillfälle försökte vi vara så neutrala vi bara kunde, för att undvika att undersökningspersonerna skulle påverkas av oss. Bryman (2011) beskriver även problemen att generalisera inom kvalitativa studier. Här berättar Bryman (2011) att kvalitativa forskare som genomför intervjuer med ett litet antal individer inom en viss kategori gör det omöjligt att generalisera resultaten till andra miljöer.

De personer som intervjuas i en kvalitativ undersökning är inte representativa för en population, ibland är det till och med mer eller mindre omöjligt att beskriva eller räkna populationen på något exakt sätt.

(Bryman, 2011)

Vidare förklarar Bryman (2011) om begreppet social önskvärdhet, Bryman (2011) menar att det handlar om att den som blir intervjuad vill ge en positiv bild av sig själv. Detta kan ha en påverkan på intervjun utfall menar Bryman (2011).

Handlar om det faktum att vissa respondenters svar på frågorna styrs av deras uppfattning om vad som går an eller är önskvärt. Ett svar som upplevs vara socialt önskvärt väljs oftare än ett svar som inte är lika passande eller önskvärt.

(Bryman, 2011)

Detta kan man kritisera med vår studie, då vi på förhand valt ut tränare som vi ansett passat bra till vår studie. Till en del av våra undersökningspersoner har vi även haft en personlig koppling, en har varit tränare till oss tidigare och en annan är en bekant till oss. Något som

Bryman (2011) lyfter även svårigheter kring intervjutillfällena, svårigheterna kring att hålla isär de olika effekterna av intervjuarnas egenskaper, som vi nämnde ovan försökte vi vara neutrala under intervjuerna (Bryman, 2011). Men detta är något vi tar med oss till nästa studie vi kommer genomföra, dels att tänka på huruvida den personliga kopplingen kommer ha en påverkan på intervjutillfällena och även hur vi påverkar undersökningspersonerna med vår intervjuguide (Bilaga 2) där respondenterna kan haft en baktanke med varje svar de gav oss för att känna sig socialt önskvärd. Hade vi genomfört liknande typ av studie igen hade vi valt att smalnat av våra teoretiska utgångspunkter ytterligare, då denna studie genererade i väldigt stor mängd data. Ifall vi smalnade av vår teoretiska utgångspunkt menar vi att vi hade fått en djupare förståelse i exempelvis en av komponenterna i KASAM begreppet/Engströms praktiker i förhållande till vårt syfte.

Käll- och litteraturförteckning

Alvehus, J. (2019). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*. (Upplaga 2). Stockholm: Liber.

Antonovsky, A. (1991). *Hälsans mysterium*. Stockholm: Natur och kultur.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] upp.) Malmö: Liber.

Carlman, P., Wagnsson, S. 1969, & Patriksson, G. (2013). Causes and consequences of dropping out from organized youth sports. *Swedish Journal of Sport Research*, 2(1), 26 – 54.

Engström, L. (2014). *Smak för motion: fysisk aktivitet som livsstil och social markör*. (2. Uppl.) Stockholm: Liber.

Engström, L., Norberg, J.R. & Åkesson, J. (2007). *Idrotten vill: en utvärdering av barn- och ungdomsidrotten*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Franzén, M (2004). *Varför lämnar ungdomar idrotten?: en undersökning av fotbollstjejer och – killar från 13 till 15 år*. Stockholm: Riksidrottsförbundet

<https://fogis.se/arkiv/startside/2017/07/daniel-lindahl/>

Kvale, S. & Brinkmann, Svend. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (Tredje [reviderade] upplagan). Lund: Studentlitteratur.

LeCompte, M.D & J.P. Goetz (1982), Problems of reliability and validity in ethnographic research. *Review of Educational Research*, 52, s. 31–60.

Thedin Jakobsson, B, (2015). *Vilka stannar kvar och varför?: en studie om ungas föreningsidrottande under uppväxtåren*. Diss. (sammanfattning) Stockholm: Gymnastik- och idrottshögskolan, 2015. Stockholm

Theidin Jakobsson, B., Lundvall, S. & Redelius, K. (2014). Reasons to stay [Elektronisk resurs] A study of 19 year old Swedish club sport participants. *Sport Science Review*. (23 5-6). Hämtad från: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:gih:diva-3634>

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk – samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wagnsson, S. (2021, 11 april). Åtgärderna som får fler tonårstjejer att stanna i idrotten. *Idrotts forskning*. <https://www.idrottsforskning.se/atgarderna-som-far-fler-tonarstjejer-att-stanna-i-idrotten/>

Witt, P. A., & Dangi, T.B. (2018). Why Children/Youth Drop Out of Sports. *Journal of Park & Recreation Administration*, 36(3), 191 – 199

Bilaga 1

Litteratursökning

I bilagan Litteratursökning ska du återge de sökningar du har gjort för att hitta tidigare forskning inom ditt ämnesområde. Se Uppsatsguiden för exempel på hur bilagan kan fyllas i.

Syfte och frågeställningar:

Syftet med arbetet är att, utifrån ett tränarperspektiv, undersöka varför tjejer i de övre tonåren väljer att sluta med fotboll som föreningsidrott. Ytterligare ett syfte är att undersöka tränares syn på avhopp bland tjejer i de övre tonåren och hur man kan arbeta för att behålla tjejerna ännu längre inom fotbollsföreningarna.

1. Varför slutar tjejer i de övre tonåren med fotboll som föreningsidrott?
2. Hur kan tränare fortsatt motivera tjejer i de övre tonåren till vidare spelande?

Vilka sökord har du använt?

Ämnesord och synonymer svenska	Ämnesord och synonymer engelska
Motivation	Motivation
Tjejer	Girls
Bortfall	Drop-outs
Ungdom	Youth
Deltagande	Participation
Fotbollstränare – uppdrag	Fotballcoach – mission
Kvalitativ metod	Kvalitativ method
Utbildning	Education
Antonovsky	Antonovsky
Bryman	Bryman
Kvale	Kvale

Var och hur har du sökt?

Databaser och andra källor	Sökkombination
Discovery Pub Med Google Scholar GIH bibliotek - kurslitteratur Stockholms stadsbibliotek - kurslitteratur	Tränare + motivation + bortfall Bortfall + ungdomar + fotboll Ungdomar + fotboll Tjejer + fotboll + motivation Tjejer + fotboll + bortfall Tjejer + bortfall + sport Antonovsky Daniel Lindahl + fogis Bryman + metod Tränare + utbildning

Kommentarer

När vi genomförde sökningar gällande vårt ämne kände vi att det fanns mycket relevant studier / undersökningar som passade. Det svåra var att välja ut rätt studier som stöd för valt ämne, för framtida studier rekommenderar vi att specificera ämne ännu mer. Den databas som var mest nyttig för arbeten var Discovery.

Bilaga 2

Varför slutar tjejer i de övre tonåren på fotboll?

Det ska bli väldigt intressant att få ta del av dina tankar och dina upplevelser av frågorna nedan. Tänk på att du ska svara hur fritt du vill, med dina egna ord – inte vad du tror att vi vill ha för svar.

Del 1: Information om dig och din bakgrund

1) Hur länge har du arbetat med fotboll?

- Vad har du för tränarbakgrund?
- Vad har du för utbildning?
- Vad utgör en bra tränare enligt dig? Sett till utbildning och erfarenhet.
- Hur trivs du?
- Kan du beskriva hur en träning brukar se ut för dig och ditt lag?

Del 2: Motivation

- 1) Vad upplever du motiverar tjejer i de övre tonåren att fortsätta spela fotboll?
- Hur motiverar du spelare till fortsatt fotbollsspelande?
 - Vilka faktorer kan påverka motivationen? Prestation? Tävlning?
 - Skapar du relationer till dina spelare? Hur gör du? Är det viktigt för dig?
 - Hur arbetar din förening för att behålla spelare längre? Hur hjälper din förening dig att behålla dina spelare?

Del 3: Bortfall

- 1) Vad tror du är det utmärkande motivet till så många bortfall kring dessa åldrar?
- Varför tror du dessa faktorer har en avgörande roll?
 - Hur kan tränare arbeta för att motverka dessa faktorer?
 - Hur kan föreningar arbeta för att motverka att dessa faktorer har en avgörande roll?

Del 4: Prestation

- 1) Vad tror du prestation & tävling har för betydelse på spelarnas fotbollsdeltagande?
- Spelar det någon roll hur långt fram i utvecklingen spelaren har kommit? Hur kan detta ha en betydelse?
 - Kan prestation ha en avgörande roll för att spelare slutar? Om ja, iså fall hur?

Del 5: Övrigt

- 1) Är det något du skulle vilja tillägga eller fråga om?
- Är det någon fråga du känner saknas i denna intervju, som inte tagits upp?

Tack för oss!